

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.
 Abonementi do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p., večji inserti
 petih vrst 2 D; notica, poslano, izjava, reklama, prekladi petih vrst 3 D;
 poroka, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitna ponudba beseda 75 p.
 Popust je pri naročitih od 11 objav naprej. — Insertni davek posebej.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišče „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova
 ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.

Dopolne spremembe in doplačila in dodatno frankovanje.

Rokopisov se ne vrata.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji navadno dni 75 par, nedelje 1 D
 v inozemstvu navadno dni 1 D, nedelje 1.25 D
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ volja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:	V inozemstvu:
celoletno naprej plačan . . . D 120—	celoletno D 216—
polletno 60—	polletno 108—
3 mesečno 30—	3 mesečno 54—
1 10—	1 18—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno po nakaznici.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo oziirati.

Pred otvoritvijo genovske konference.

Lloyd George je naračnost entuzijast napram konferenci v Genovi in upa, da pomeni pričetek nove dobe za Evropo. Tako pravi italijanski zunanji minister Schanzer, ki je imel z njim v Londonu dolg pogovor. Seveda se ne smemo spuščati v pretiravanja in gotovo je, da se v Genovi ne bodo godili čudeži, toda konferenca bo brez dvoma zgodovinski dogodek največje važnosti. Genova ne bo mogla rešiti vseh evropskih problemov, služila pa bo razjasnitvi evropskega položaja in ta konferenca bo prva v vrsti sličnih konferenc, ki bodo imele značaj bodočih mednarodnih odnošajev. Pride čas, ko se jih bo udeleževala tudi Amerika. Taki upi so prevečali pogovor med Lloyd George in Schanzerjem.

Lloyd George je že v marcu 1919. predložil mirovni konferenci svoje temeljne misli o vspostavitvi Evrope. Sedaj je izšla »bela« knjiga, ki vsebuje te temelje. Publikacija za sledujoče namen, da se pokaže kontinuiteta politike angleškega premiera tekom treh let, kar je posebnega pomena pred otvoritvijo genovske konference. Lloyd George pravi uvodoma, da je relativno lahko izdelati pogoje, ki bi zagurali mir za dolgo generacijo, ali težko je podati take pogoje, ki ne bi mogli izzvati nove vojne. Mirovni pogodi morajo biti sicer strogi ali pravični. Glavni cilj mirovne konference mora biti ta, da se bavi s položajem v Rusiji, ker vsaka rešitev, ki se ne bi ozirala na rusko vprašanje, je nepopolna. Največja nevarnost ni Nemčija, nego boljševizem, ki bi si jo mogel osvoiti za Rusijo. Imperijalizem boljševikov ne ogrožava samo držav, ki mejijo na Rusijo, marveč tudi vso Azijo in je pravzaprav od Amerike tako daleč kakor od Francije. Ko pride prilika, čutim, kako je važno, da se ruski problem reši kar najhitreje.

Sedaj je čas za to v Genovi. Češkoslovaški ministrski predsednik dr. Beneš je te dni v pogovoru s sodelavcem dunajske »Neue Freie Presse« naglašal, da je za Evropo neobhodno potrebno, da si postavi napram Rusiji skupno politiko. Ne sme se več zavlačevati ruskega problema! Konferenca v Genovi vstvari zveze, poda priliko za diskuzije in bo nomenla korak naprej k temeljit

ti rešitvi ruskega problema. Sicer pa ni pričakovati nikakih končno-veljavnih sklepov. Najvažnejše je, da vodita Anglija in Francija enako politiko glede Rusije in nič se ne sme zgoditi, kar bi zaveznike lahko ločilo. Ako bi Anglija in Francija krenili vsaka na svojo pot, bi to povzročilo polom vse evropske politike. Ljening je napram zastopniku »New York Herald« izjavil, da Rusija potrebuje trgovskih stikov z meščanskimi državami, kakor jih tudi te potrebujejo z Rusijo. Lloyd George želi videti Ljening in ga označa za realista, s katerim je mogoč sporazum, seveda ne v političnem, marveč v gospodarskem oziru, ker politični sporazum je med sovjetsko Rusijo in meščanskimi državami nemogoč. Kakih ponizovalnih pogojev ruska delegacija ne sprejme. Vojna nevarnost za Rusijo še ni odstranjena in njen gospodarski položaj je zelo resen, ali Rusija pričakuje od Genove mnogo in tudi on sam upa na uspehe.

V nemških vladnih krogih je vrelo zadnje dni in prišla je v ospredje možnost, da Nemčija ne pošlje delegatov v Genovo. Prevladala pa je po dolgih debatah preudarnost in vlada se je odločila za udeležbo na konferenci. Polnarcé pride v Genovo šele meseca maja. Millerand odpušča v Maroko in za čas njegove odsotnosti noče Polnarcé zapustiti Pariza. Do maja se razvije delovanje konference in v najvažnejših trenutkih bo prisostvoval tudi Polnarcé. Tako se sodi danes. Kdo pa ve, ali se ne zgodi v Genovi kaj nepričakovane, kar bi razbilo konferenco še predno dospje tja Polnarcé! In kaj potem, ako bi tudi Lloyd George ne bilo v Genovo? Londonska poročila govore o poostreni vladni krizi. Amerika je poslala v Genovo znanega bankirja Vanderbilta. V Neaplju se je izkrcal te dni in prihodni teden poide v Genovo. Radovednim italijanskim novinarjem je povedal, da ostane predsednik Harding napram Evropi na onem stališču, katero mu narekuje senat, to je, da se drži v strani od evropskih poslov, dokler se ne odpravijo v Evropi vse številne ovire za gospodarsko restavracijo. Amerika tudi nima nikakega motiva, da bi odpuščala vojne kredite, zlasti ne, ker nekatere države trošijo ogromne svote za volatstvo. Ameriški odposlanec bo tako vendarle v Genovi.

čepav ne službeno. Gospodarska stran konference zanima Ameriko.

Sicer bo konferenca sploh gospodarskega značaja ali brez političnega pomena samo po sebi umevno ne bo. Ako se zastopniki Nemčije in Rusije z zastopniki drugih držav vsedejo k eni in isti mizi, je že to politično dejstvo prve vrste. Gre pa po programu za gospodarsko vspostavitve Evrope. Srednjo Evropo brigajo najbolj važne razmere. Dr. Beneš je na vprašanje nemškega novinarja, ali je sestavljen kak program za stabilizacijo valut v Srednji Evropi, odgovoril, da se bo Genova bavila s tem problemom, ali valute se ne morejo stabilizirati direktnim potom in same po sebi. Vsakokratno stanje izmenjevalnih kurzov je polav posledice in ne vzrok, simptom in ne bolezen. Ako se bolezen ozdravi, izginejo tudi simptomi, po preli pa ne. V angleški spodnji zbornici je Chamberlain na dotično vprašanje izjavil, da se bo, kolikor mu je znano, v Genovi razpravljalo skupno vprašanje izmenjevalnih kurzov, da se ugotovi, kaka mednarodna akcija bi bila potrebna. Po predni Lord Bentinck je na to pripomnil, čemu sploh gre Lloyd George v Genovo, ako reparacijska komisija med tem sabotira kurze Evrope. Vsa zbornica se je smejala.

Kaj pa mala antanta? Zopet je dr. Beneš, ki govori, da mala antanta ne pričakuje posebnega dobčka od Genove. Mala antanta potrebuje kreditov. V tem pogledu je njegova sodba pesimistična. Potem pa je pomembno pristavil: »Mala antanta je iz lastne moči že mnogo storila za obnovo.« Enoten bo nastop male antante na genovski konferenci. To že vemo. Iz dr. Beneševih besed pa zveni veselo dejstvo, da mala antanta dela za obnovo in je v tem pogledu storila marsikaj že pred Genovo. Na konferenci se pokaže mala antanta kot faktor, ki dela iz svoje sile in se ne zanaša le na druge. Zato se naslanja na genovsko konferenco, kolikor nač treba glede na svojo veljavo v Evropi, sicer pa zaupa svojim močim in v teh si hoče graditi temelje za bodoče čase. Genova bo brez dvoma imela svojo koristno stran in tudi mala antanta utesne dobiti svoj delež. Skupno z vsemi, ki hočejo graditi obnovo Evrope, pred vsem pa zaupanje v lastno moč in trdna volja, da vsa trdna dela mora dati uspeh, to bodi do slednje vodilna misel male antante.

že nikjer nela glavnih opernih ulog, a živi že sedaj v toliki domišljavosti? — Zato sem ji mirno odgovoril, da bom v kratkem na Dunaju ter jo takrat morda žujem in vidim pri tem in tem gledališkem agentu.

Potem sem nanjo pozabil. Ko pa sem bil pri dotičnem agentu, me je prijazno spremljal nevek takratne Dvorne opere, g. Julij Betetto. Poslušala sva različne pevce in pevke... čula vedno znova vse najvažnejše operne arije... se suvala skrivaj s komolcem... se jezila, rogala, smejala, ogorčala na tihem... a glasno sem ponavljala sam vedno isto a največjo ljubeznivostjo: »Hvala lepa! Zanimam se za Vas. V kratkem Vam pišem kako sem se odločil...«

Cela vrsta smešnih karikatur, usmiljenja vrednih prikazni, načrtanih in naličanih damic, klavirnih začetnikov ali razvalin, kot drog suhih ali kot sod obilnih, a vsi enako nemogoči in nerabni pevec.

Betetto, ki sem ga predstavil kot svojega gledališkega tajnika, da bi preveč ne zadržal kandidatov in kandidat z njegovim naslovom dvorne operega basista, me je obžaloval: »Strašno! Koga vse morate poslušati! To je sama naduta nesposobnost. Najdi! Morda bode imela več sreče kje drugje.«

Tedaj so se odprle dveri in vstopila je zasopljena in očividno nervozna; visoka, ne preveč obilna dama, ob-

Francoz o Jugoslaviji.

V zadnji številki Revue de l'Alliance Française popisuje Francoz Comte Begouen utise, ki jih je dobil za časa svojega lanskega potovanja po glavnih mestih naše kraljevine. Bil je v Beogradu, Sarajevu, Travniku, Banjaluki, Zagrebu in Ljubljani.

Med drugim pripoveduje:

Čim dalje se potuje proti orientu, bolj se opaža, da je raba francoskega jezika razširjena. Vnovič sem spoznal, da se na Balkanu govori mnogo francosko in Francija uživa v vsej Jugoslaviji simpatije in celo splošno priljubljenost. Med Srbi in Francozi na so še prav posebne vezi. Pripovedovali so mi v Srbiji o pobratimstvu. Dva moža zmešata par kapljic svoje krvi pred popom, gresta skupaj k obhajilu in sta od tedaj naprej pobratima po običaju in no zakonu. Kri, ki so jo skupno prelivali Francozi in Srbi od poljan ob Marni do Vardarja, pa je pobratimstvo, ki je bilo pod tako tragičnimi okolnostmi sklenjeno, da mu bodo ostali zvesti za vedno.

V Beogradu se je marca 1920 ustanovilo društvo prijateljev Francije (Société des amis de la France), ki je v teku enega leta že število nad 400 članov. To društvo se je pridružilo veliki pariški Alliance Française, ki je združeno za razširjenje francoskega jezika in kolonizacijo v inozemstvu. Kako delavna je beogradska podružnica, nam kaže dejstvo, da ima podružnice v Zemunu, Kragujevcu, Valjevu, Sabcu, Leskovcu in Skoplju.

V Sarajevu je g. Begouen obiskal francoski institut, ki ima potujočo knjižnico (1800 knjig), čitalnico in dvorano za predavanje, kjer je vsako soboto predavanje ali razgovor s projekcijami in kinematografom. Pisatelji popisujejo nato svoje utise o Zagrebu, ki so bili najboljše in prebala k vprašanju študiranja jugoslovenskih dijakov v Franciji.

»Enkrat bi pač že lahko prišlo večje število jugoslovenskih dijakov v Francijo, da se tu nadalje izobražajo in da bolje spoznajo naše narave, naše navade in naše mišljenje. Mnogo srbskih dijakov že obiskuje predavanja naših fakultet. Iz vzrokov, ki jih imam tu proučevati, je število hrvaških in slovenskih dijakov mnogo manjše. To je neenakomernost in v interesu vseh, kakor tudi pariške in beogradske vlade je,

da se to neha. Bolj sorazmerna razdelitev štipendij med tremi vseučilišči v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani je potrebna s stališča pravice kakor tudi politike.«

O Sloveniji pravi:

»V Ljubljani sem doznal isto kakor v Zagrebu. Francozi imamo na univerzi, ki je bila pred kratkim ustanovljena, mnogo navdušenih prijateljev. Povabili so me, da govorim o prazgodovini, in dasi je bilo šolsko leto končano, sem imel veliko število izbranih poslušalcev. Blizina Avstrije kaže bolj izrazito kot povsod drugod potrebo intelektualnih vezí z Evropo.

Slovenci, ki so od vseh Jugoslovencov najbolj napredni, najbolj prežeti od zapadne civilizacije, razumevajo, da jim je treba neprestanih vezí z njo. Odbijajo pa posredovanje Italijana; ker je amputacija slovenskih pokrajin za nekele rana. Nemca nečemo več, ker so ga morali predolgo časa trpeti in so se tudi vedno borili zoper njega. Anglež je predaleč od njih. Ostane torej Francoz, na katerega ga vežejo tudi spomini na francosko okupacijo. Niso pozabili, da je pod vplivom idej revolucije, ki so jih jim prinesli Napoleonovi vojači, vzklila pri njih prvič narodna ideja. Znamenita je Vodnikova himna: »Napoleon reče: Ilirija vstan!« To da to je preteklost. Ti vtisi in te simpatije so bile nanovo potrjene. In če morda nismo popolnoma uresničili vseh upov, ki so jih ti narodi stavili v nas po vojni, je pa vendar istina, da je naš vpliv tamkaj velik.

Francoski institut, ki ga je v Ljubljani ustanovil profesor Tesnière, ima lepe prostore v muzejskem poslopiu. Velika, dobro obiskana čitalnica ima precej obsežno knjižnico, prav tako se nahaja tam dvorana za predavanja in doseženi uspehi so zelo zadovoljivi.

Prepotoval sem skoraj vso Slovenijo in si ogledal divno pokrajino pri blejskem in bohinjskem jezeru in izvir Save. Bolj proti severu, ob avstrijski meji, sem spoznal, kako hvaljevali spomin je ohranil narod Franciji radi srečne intervencije za mariborsko okrožje. Celo v malih mestih sem čul francoske govore in napitnice. In tu moram z veseljem spet omeniti mal dogodek iz časa mojega potovanja l. 1919.

Bilo je v oni pokrajini, kjer je lahko valovanje slovenjegraških

Mimika in gesta.

Robert Scheu pripoveduje:

Mlada gospa prav posebno lepo vnanjščino je hotela postati filmska igralka. Prosila me je, naj jo predstavim režiserju. Ta pa se po njeni vnanjosti ni dal prelepeti ter je hotel najprej preizkusiti njen talent. Pozval je damo, naj mu zaigra čisto navadno, zelo vsakdnevno sceno. Pride naj iz sosednje sobe, odpre duri ter prihití javiti veselo novico.

Tedaj se je pokazalo na presenečenje vseh prisotnih, da je še način, kako je dama prišla ključko, čudno oglat in neroden; dama je že pri tej priprosti kretnji pokazala okornost, ki je nisem opazil poprej nikdar. Trikrat ji je moral režiser pokazati, kako se stori to mnogo gracioznejše. A tudi pri navadni boji se je pojavila hiba: dama si je tiščala desni komolec preveč k telesu. To posebnosti nisem opazil prej nikoli pri njej tako, da bi me bila motila; a zdaj sem videl, da se to krčevito držanje desnice čudno zлага tudi še z nekimi neestetičnim krivljenjem njenih ustnic. Mimična naloga, dasi lahka, se ji je poneorečila docela: dama ni imela naravne veselosti, zato radostne novice nikakor ni znala izraziti. Še trikrat jo je poslal režiser iz sobe z isto nalogo. A obnesla se ni bolje. Šele ko ji je sam zaigral to sceno, se je izboljšal njen izraz le za slabo njeno.

Dama je dejala nato, da ji bo zaigrali večjo sceno lažje. »Dobro, torej kaj tragičnega: jaz sem oče; stojim tu ob stružnici, vi pridete skozi vrata, ste zbegani, omahujete, se mi bližate, da bi mi nekaj povedali... Hipoma se zgrudite na kolena in mi dejate in lhte priznate, da ste grešili.« — Dama je poskušala, toda bila je strašno lescana... Za sile so jo pozneje uporabljali za sobarico, a režiser je imel z njo največji trud, saj ji je moral kazati celo opravila, ki jih je bila vajena, na primer pogrinjati čajno mizico...

Bil sem zelo razočaran. Nikdar bi ne bil mislil, da bi mogla lepa in elegantna dama kazati tolik nedostatek duha in gracije, ko ji je bilo treba svoje darove uporabljati igralsko. Od tistihmal se mi tudi v vsakdnevnom življenju ni zdela več dražestna...

Tako pripoveduje nemški pisatelj.

Jaz sem doživel enak, toda obraten primer.

Iskal sem primadono. Med drugimi ponudbami sem prejel pismo, polno inteligence, odkritosrčne avtokritike in živahnega sloga. Pismo pevke, ki priznava, da je popolna začetnica, iz dobre hiše, soproga, a ima pogum ter — to naglašava — odvažnost, lotiti se najtežjih ulog iz goli ljubezni do umetnosti. A priložena je bila fotografija, slika grdega lica in vidno okornega telesa. Ojoj! — Nevoljen sem odložil pismo in sliko. Kaj bi s grdo norodnico, ki ni

lečena z diskretno eleganco. Obraz mi je bil nekam znan, a nikakor se nisem mogel spomniti, kje bi ga bil že videl. Ko pa sva si predstavila, sem vzklil: ni glasno: »Vi? Vi? Zaboga, kakšno sliko ste mi na poslali!« — Bila je v originalu tista dama »strašno grdega lica in vidno okornega telesa.« Tista, ki nisem niti hip več mislil nanjo, da bi mogla biti kdaj ljubljanska primadona!

Ona pa se je zasmejala. Svignila med raznostavljenimi stoli okoli mize in stopila h klavirju s prav posebno okretnostjo. Resnično: prav ta njena kakih prožnost, a katero se je vila med pohištvo, me je takoj zavezala. In potem je zapela: žametast mezzosopran, ki je bil zlasti vreden! Njena mimika in njen pogled pa sta govorila o globini njenega čustva.

Tudi Betetto je bil navdušen: »Inteligentna, materijal, temperament! Rojena igralka!«

In angažiral sem jo na mestu. Bila je gospa Lilly Nordgartova-Nemečkova. Saj se je spominja ljubljanski občinstvo: pela je Sabso kraljico, Dalilo, Butterfly, Carmen... Izvrstna igralka in pevka... Iz Ljubljane je prišla na dunajsko »Volksoper«.

Glavna ženska lepota je v mimiki, kretnji in gestah. Najbolj navadno lice opieminiti izrazito oko in lep nasmen: najkrajše obraz pa nam je zopr, ako tiče v njem mižave ali tope oči in

se krivá ustnice v kisle ali zlobnem nasmehu. Poznate ženske, krasno polno in rasti, ki pa so samo smešno zaradi svoje raje hoje, svoje zbrbljenosti ali okornega mlatenja z rokami. In če govorijo z njimi, občutijo naravnost bolečino, ko opazuješ njih prazne ribje oči, njih histerično spakovanje, nervozno kromčenje, neartikulirano jezikanje, njih neinteligentnost, ki pa je vedno združena z domišljavostjo.

A poznate tudi žensko brez vidne lepote; ko govorite z njo, se začudite: njen mehki, mirni glas izraža značaj in čustvo, njen pogled inteligenco, vsaka njena kretnja notranjo in zunanjo kulturo. In kar naenkrat opazite, da Vam je nelepa ženska simpatična, lepotica pa neverjetno zopna.

V tem pa tiči tudi skrivnost, da ima toliko čisto navadnih ali celo na pogled nelepih mož veliko inteligence in okusa v mimiki in gestah dosti več uspeha pri kultiviranih ženskah nego tpečati Adonis. A v življenju vobes ima inteligentna mimika in okusna gesta največji pomen.

Pred trideset ali štirideset leti naši profesorji o tej istini niso imeli pojma. Zato so na celo preganjali, ker smo si želeli na plešu ugledati svoje kmetiško okorne in oglate kretnje. Instinktivno smo — vsaj nakateri — opažali, da se vedejo naši nemški tovariši mehkeje, lažje, okrogleje, da se oblačijo okusno, da ne režejo grimas, da ne mlatiijo z rokami in da stopajo lažje, ožje, gib-

gričev, pokrito z vinogradi, ki dajejo izvrstno belo vino. Čisto blizu smo tu Stajerske in nemške govorečih krajev. Če bi verjeli pangermanistom, smo v nemški deželi; toda te trditve razprši navaden izlet v te divne vasi, kjer ves svet govori slovensko in se ima za Jugoslovane.

Pri kosilu, ki kateremu so nas povabili, sem videl, ko je bil čas napitnice, ki so vedno zelo številne v tej deželi, da se s težavo dvigne starček, oprajoč se na berglje. Počasi, premišljeno, kakor kdo, ki ni nima navade govoriti jezika, toda zelo pravilno, je ta odvetnik govoril krasno nazdravico Francozom, zastopanim po častniku, šefu misije v Mariboru in meni. Ko sem mu čestljal na govoru in se čudil, da slišim govoriti francosko v tako daljni deželi, mi je dobesedno odgovoril: »Pred petimi leti nisem znal niti besede francoščine. Naučil sem se je sam tukaj med vojno. To je bil moj edini način, da sem pokazal svojo simpatijo do Francije. P. V. B.

Pismo iz Prage.

V Pragi, 30. marca 1922.

Ministrski predsednik dr. Beneš odpušča v Genovo in ostane tam do konca konference. Njegova pozicija se je zboljšala deloma vsled posojila, doseglega na Angleškem, deloma vsled sporazuma za sodelovanje z Jugoslavijo, Rumunijo in Poljsko. Težnja evropske, da svetovne politike pa najbrže ne bo v Genovi, marveč v Nemčiji, kajti od njene odločitve napram zahtevam reparacijske komisije bo odvisen ves razvoj zunanje evropske politike v najbližnji dobi.

Parlament se je sešel na spomladansko kampanjo v ne baš rožnati situaciji. Edina svetla točka je skupnost bel. koaliranih strank, katere se dobro udeležujejo. Razmerje vlade do večine se je nekoliko izpremenilo, v glavnem s tem, da večinske stranke prepuščajo fiktivno kabineto in si tako pridržujejo svobodno roko napram njemu. Delovni program novega zborovanja je ogromen, v pretežni večini socialnega in finančnega značaja. Za njegovo provedbo bo treba nekoliko mesecev.

Ministrski predsednik dr. Beneš je valed svoje obljube, storjena pri obisku Podkarpatske Rusije, poklical v Prago voditelje vseh takojšnjih strank in se dogovoril z njimi za razsežni akcijski program. Uresničenje tega programa pa je zelo težavno, ker so razmere v Podkarpatski Rusiji razdrapane v narodnostnem, cerkvenem, pravnem, gospodarskem in političnem smislu. To ozemlje naše države je skoraj celotno deficitno in njegov primanjkljaj bo treba pokrivati z deležem cel. desetletja.

V dneh 24. do 26. t. m. se je vršil drugi občni zbor češkoslovaške narodne demokracije, ustanovljene pred tremi leti. Shod je kazal delovno lice in bil nenavadno številno obiskan, kajti delegatov narodno-demokratskih organizacij je prišlo v Prago nad 700. Na zborovanju so se bavili z izvršnim delom stranke v poslednjih treh letih in določili smernice za postopanje stranke v bodočnosti. Potek zborovanja je pokazal, da je narodna demokracija srečno prebila vse krize, ki jih je povzročila prevrat, da so njeni temelji zdravi, da je njen cilj, da bi bila naša obnovljena država srečno domovje vseh pripadnikov našega naroda, in da stavi narodne in republikanske interese visoko nad vsako sebičnost in koristolovstvo. Tem idealom je stranka služila verno od svojega početka, kakor sta s svojimi izjavami dokazala zlasti posl. dr. Rašín in dr. Matoušek. Stranka je branila v težkem boju državo pred napadom razredov in razvoj dogodkov je pokazal, da je imela prav. Narodna politična stranka je dobila sijajno zadoščenje, ker je bila z navdušenjem odobrena. Demonstrativne izjave soglasja so spremljale posamezne govornike, ko so pledirali za narodno državo in odklanjali znova Sveto ali drugo Belgijo (dr. Rašín) in protestirali proti popustljivosti politiki v zunanji zadevi (dr. Hájek) in ko je dr. Kramar napovedal skrajni boj, ako bi se uničilo narodno lice države, za katero se je narod bojeval, trpel in umiral.

neje. Ves nastop nemških kolegov je izražal neko prirojeno ali priloženo nobleso in sigurnost, a naš je bil plah, negotov, zato vsak hip neroden ali baren in zato strov. Sebe Wiesthaler in dr. Gratz sta bila moza, ki sta diletu pripravljala tudi kulturo telesa poleg kulture duha, ki sta, sama vedno elegantno oblačena, zahtevala, da se tudi dijak čedno oblači in lepo vede; oha prožna v svojih gestah in kretnjah, estetska v vsem svojem nastopanju, sta nam bila tudi nazorna učitelja, kako se iznebiti kvedrovanja ne le v miselnosti, nego tudi v vedenju.

V življenju smo se kamere pripravili, da je nastop pol uspeha, da so izvestne kretnje nedvomni znaki zabaviteljnosti in sirovosti, a druge kretnje sopele znaki nedvomne bistroumnosti in nobilice. Robert Scheu trdi disto pravilno, da so mimika in geste najgloblji simboli in da izdajajo važne psihološke tajnosti.

Meni se zdi torej važno, opozoriti mladino na to, da se treba truditi tudi za estetsko mimiko in gesto. Zdi

Na obnem zboru so bile tudi svažene govornice o neopraznosti v vodstvu, kajti govornik takozvanega slovega krilca s Moravskega dr. Jaroslav Stránský je izjavil popolno soglasje imenom doželnega moravskega izvršvalnega odbora s narodno politiko »praškega vodstva« in izrazil nesoglasje s notranjo politiko dr. Beneša in vseh pristajav izkv. novega režima. Tako je bil ta shod tudi velika manifestacija za narodno lice naše države in mogočen pojav proti germanofitski politiki. Tople izjave so bile na njem izrečene tudi za češke manjšine in za trpeči bratski ruski narod. Z navdušenjem je bilo sprejeto geslo mlade generacije stranke: »Vse za slavo in velikost češkoslovaške republike ter za silno Slovanstvo!« Vrhunec vzhičenja je dosegel zaključni govor dr. Kramara, dotikajoč se ljubezni do naroda, do Slovanstva, do idej demokratizma in socialne pravičnosti.

Težka izguba je zadela naš narod s smrtjo Karla St. Sokola († 20. 3. 1922.), odličnega politika in češkega publicista, s katerega osebnostjo so ozko spojena poslednja tri desetletja našega javnega življenja. On je bil naš moderni Havlicek, po katerem se je ravnal ne le s svojim pogumnim gojenjem državnopravne ideje, marveč tudi z nezlomljivim značajem, nesebičnostjo in čistim idealizmom. Bil je sin mladočeskoga poslanca Jos. Sokola in že kot dijak je bil zavzel vodilno mesto v takratnem naprednem gibanju, iz katerega se je razvila državnopravna stranka. V znanem procesu »Omladine« je bil kot voditelj in intelektualni provzročitelj obsojen na 2 in pol leta ječe, katero je pretrpel z malim ostankom, odpuščenemu mu z amnestijo. L. 1890 je pričel važno kulturno delovanje z izdavanjem »Izobraževalne bibliotekar«, v kateri je češkemu človeku odkrival vpogled v moderno svetovno literaturo, od l. 1901. pa je izdal ljudsko revijo »Kronika«. Iz dijaških let so ga vezali iskreni prijateljski stiki na Jugoslovane in v svojih poznejših »Radikalnih listih« in v »Samostatnosti« je vedno propagal jugoslovensko stvar in idejo političnega združenja Čehov z Jugoslovani. L. 1909. je bil izvoljen za doželnega, in leto pozneje za državnega poslanca. Od l. 1911. do 1914. je bil skupno z dr. Hájekom glavni urednik »Samostatnosti«, ki je bila prvi dnevnik, katerega je vlada ustavila. Važna je bila njegova naloga v času vojne, ko so bile v glavnem z njegovim trudom paralizirane izjave nekaterih preveč lojalnih strank. S svojim finim čutom in diplomatsko spretnostjo je znal vselej v pravem trenutku poseči vmes in preprečiti korake, ki bi bili lahko za bodočnost vsega našega naroda usodni. Po prevratu je bil član revolucionarke narodne skupščine, udeleževal se je ustvarjanja češkoslovaške narodne demokracije in l. 1920. je bil izvoljen na njenem programu v senat. Poleg tega je bil poslan kot prisodnik v deželni upravni odbor, kjer mu je bil poverjen šolski resort, v katerem je mnogo storil zlasti za češko manjšinsko šolstvo. Na polju manjšinskega dela je bil on eden najboljših delavcev, ki je vstrajal nad 20 let v odboru Nar. Jednote Severočeške, na zadnje kot predsednik berednjega odbora. Po prevratu je bil tudi intendant Narodnega divadla. Profil pokojnika bi ne bil popoln, ako bi ne omenili tudi njegove izredne govorniške nadarjenosti. Poslušati njegove govore, kakor bi jih bil postavil arhitekt, po obsegu in obliki celotno izražena, in z lirskim nadahnjem glasom izrečeno, to je bil pravi umetniški užitek. Njegov pogreb se je vršil iz Pantheonu Narodnega muzeja in ob rakvi ter ob grobu mu je govorila v slovo cela vrsta govornikov iz različnih političnih taborov, vsi pa so priznavali velik njegov pomen in navajali njegove zasluge. Imel je pač nesprotnike, ni pa imel nobenega sovražnika. Tako je rekel o njem dr. Kramar in dr. Hájek: »Pokojnik spada med one stotine narodov, katerih smrt je do takne vsakega brez razlike. Sodba vsakega fiska o njem je izvenela jednotno, da je bil z njegovo smrtjo zadet narod sam. J. K. S.

PREPOVED IZVOZA ŽIVIL.

— Beograd, 31. marca. (Izvir.)

Ministrstvo financ je predložilo ministrstvu svetu predlog za začasno prepoved izvoza živil, da se odponore pomanjkanju, da se nabavi potrebno seme in da se vpliva na znižanje tržnih cen.

se mi celo, da tiči v mladini instinktivno hrepenenje po zunanji estetiki. V tem hrepenenju izvira fanatična ljubezen do telovadbe in do vseh sportov, čudovita, požrtvovalna vztrajnost naših Sokolov in Sokolice. A že v otroških močno klije čut za lepo mimiko in gesto. Ko smo uvedli na ljubljanskem odru balet, se je naša mladina po vseh ljubljanskih hribovskih zabela igrali »balete«; deklice in dečki posnemajo lepe, plemenite kretnje pesavk. In znano je, koliko užitek in učenje — tudi odraslih — imata ga. Poljakova in g. Videk.

Moda, menite? — Moda, ampak ta moda mi je simpatična: ustvari nam vrsto šen in moči, ki se bodo okusno kretni, ki bodo nastopali graciozno, kultivirano. Seveda ni pozabiti, da se ženska gracija neha ondi, kjer sačenja sportni rekord. Tako sem čital nekje, in zdaj se mi, da je resnica dobro povedana.

Zakaj nehati se mora mišljenje, ki je veljalo včasih: da je le tisti dober Slovence, ki boji kot gorila, ki se

Protestno zborovanje slovenskega trgovstva.

Mnogobrojni groteskni slučaj davčne prakse in preganjanje nadobnega trgovca po zakonu o poblijanju druginje so neposreden povod k protestnim zborovanjem trgovstva v vseh pokrajinah naše države. V četrtak so se vršila zborovanja v Celju in Mariboru, v ponedeljek se vrši skupno manifestacijsko zborovanje v Ljubljani in dne 8. aprila pa zborovanje vseh pridobitnih organizacij v Beogradu. Namen teh zborovanj je, obrazložiti javnosti in vladi, v dobi, ko konsument še vedno predravi glavni in mnogokrat edini vzrok poviševanja cen v trgovcu, položaj našega trgovstva, ki je nastal spritke neusmerjene gospodarske politike in padca valute. Ze na predhodnih zborovanjih se je ugotovilo dejstvo, da naše trgovstvo odklanja odgovornost za rastočo druginjo, ki je nastala v prvi vrsti vsled padca naše valute, ki ima že nad leto dni padačo tendenco in ki je novembra meseca lanskega leta dosegla svojo najnižjo točko, od katere se do danes ni mogla klub vsem drakončnim odredbam finančnega ministra opomoči. Niti nova odredba o centralizaciji deviznega in valutnega prometa, niti prepoved uvoza luksuznega blaga, dosedaj še nista mogle pokazati pozitivnih uspehov. Valuta je namram svoji lanskeoletni vrednosti padla na eno tretjino in naravna posledica je morala priti, da se je cena uvažanega blaga morala za to razliko dvigniti. Ker je izvoz vseh živih prost in se za najvažnejša živila ne plača nobene, odnosno prav malenkostno izvozno carino, so se cene živih na domačem tržišču, kjer vlada veliko povpraševanje po blagu, dvignile ob vsakem padcu valute. Vsled forsiranega izvoza v lanski jeseni imamo neprestano mezdna gibanja in povečanja državnih izdatkov. Za njih kritje je bila vpeljana vrsta novih taks, so bile povišane poštne pristojbine, vpeljan voznolastni davek na železnica, povišane monopolne pristojbine, dvakrat zaporedno povišan carinski ažio, kar je vse indirektno prispevalo k podražitvi kupčijskega prometa ter cen blaga. K temu so se pridružile izredno povišane najemnine za poslovne lokale, drag bančni kredit in povišane splošne režiije. Znano je, da so vsled porastka češke krone in lire utrpeli mnoge trdke izredno velike izgube, in da je našemu domačemu trgovcu pri teh nestalnih razmerah poslovanje zelo otežkočeno.

Zato trgovstvo odklanja zakon o poblijanju druginje, ker ta zakon ne zaspeže glavnega zla in bistva sedanjih druginje, pač pa je njegova ost naperjena na preganjanje domačega trgovca. Naše trgovstvo protestira proti naknadnemu obdačenju bilančnih presežkov iz leta 1920., katere je vsakdo med tem že investiral v produktivne svrhe ali pa porabil za kritje izdatkov, ki morajo v menlačni se konjunkturi, neizogibno nastati. Vsi pridobitni sloji stremijo po nuni in vsaj začasni reformi obstoječih petih različnih davčnih sistemov v naši državi v tem smislu, da se davčni eksistenčni minimum priredi po faktičnih življenjskih razmerah in da se pri davčnih lestvicah vpoštevata razvrednostitev denarja in večji meri kot se je to dosedaj godilo. Stremijo dalje po reformi prometnega davka, ki naj bi se pobiral na način, ki boji odgovarja gospodarskim razmeram v naši kraljevini.

Glavna zahteva pa gre za tem, da se izenači davčna bremena v vseh državah in nerazdelilo enakomerno na vse sloje ter ne skuša s predpisovanjem davčnih bremen obremeniti le trgovstvo, ki mora valiti ta bremena na konsumenta.

dere kakor sraka, ki se krenko pridruži in izpije liter na dušek! Zelfno si videti Slovence in Slovenke, ki se vedejo na javnih in zaključnih veseljih s priročno veselostjo, a brez čenja ter brez takozvanega prepevanja, mirno, distingvirano, kakor se vedejo veliki, zares kulturni narodi. Po čunajskih, pariskih, praških, varšavskih in londonskih gostinah in kavarnah se ne tuli in ne kravka, nego le se po slovenskih in hrvaških! Ondi pa tudi ne vidiš po ulicah omikanih moči in šen, ki bi ne pazili na svoje noge in roke, na držanje svojih glav in hrbtov; ondci vlada pač še večstoltna kultura v mimiki in gestah v vseh vrstah ljudstva.

A pri nas? — Kadarkoli se vradam s veselic ali s gostilna, me je sram, saka vedno znova sem prepričan, da smo — vsaj v Ljubljani — v splošnem glede znanje kulture še neverjetno primitivisti.

Na to dejstvo bi hotel opozoriti starše, — v prvi vrsti pa učitelje in profesorje.

Fr. G.

Vsi pridobitni sloji so edini v tem, da naj se ne zavlačuje osnova nje za ureditev naših gospodarskih vprašanj prevažnega gospodarskega sveta v zmlslo določb Vi-dovdanske ustave, kjer bi bila dana možnost, da se vprašanja, katerim se

Ljubljanski občinski svet.

(Nadaljevanje.)

DEMOKRATSKI PREDLOG ZA HIGIENSKO ZAŠČITO PREBIVALSTVA.

Obč. svet. dr. Tlačar (dem.) je za tem predlagal nujen predlog glede higienske zaščite prebivalstva pred gotovimi nalezljivimi boleznimi in ga kratko utemeljeval. Predlog je bil soglasno sprejet in se glasi:

1.) Vsako dovoljenje za prodajo živih se mora napraviti odvisno ne samo od lokalne potrebe, ampak tudi od higijenske usposobljenosti in zdravlja v poštvenih prihajajočih oseb. To zlasti v mlekar-nah, delikatesah in javnih kuhinjah, kjer naj mestni fizikat z ozirom na nevarnost zdravih bacilovosev izdela primerne predloge v smert eventualnih bakterioloških pregledov, spričeval o higijenski usposobljenosti in obligatnih kurzov primitivne higijenske vzgoje za to oseboje.

2.) Zdravstveno nadzorstvo nad takimi obrti ter javnimi prostori naj se reorganizira in kreira mesto zdravstvenega ali razkuževalnega nadziral-telja, kateremu je prideliti v slučaju potrebe primerno število delavcev v svrhu formacije majhnih asanacijskih kolon. — Nadzorstvo v obratih z živili se mora nanašati tudi na oseboje in ne samo na stvari in prostore.

3.) Agende tržnega nadzorstva so spraviti v čim ožji stik s fizikatom.

4.) V vseh točilnicah in okrepčevalnicah se morajo umivati čaše v tekoči vodi. Pri novih koncesijah je dovoljen odvisna od te zahteve.

5.) Nujna je naprava javnega higijenskega stranišča v bližini živilskega trga in asanacija obrežja tamkaj.

6.) V svrhu vnaprednega postopanja naj stoji gosp. župan ozir. mestni fizik v stik z zdravstvenim odsekom zlasti z ozirom na ljubljansko okolico.

DNEVNI RED.

Po dvehurni debati o županovi izjavi, o raznih zgornj navedenih nujnih predlogih, je občinski svet ob 19. prešel na bistvene točke dnevnega reda.

Mestni posredovalni urad.

Na podlagi sklepa zadnje seje glede ustanovitve mestnega posredovalnega urada v svrhu poravnjav gotovih prestopkov kazenskega zakona so bili izvoljeni v ta urad kot zastopniki: dvor. svetnik Fran Andolšek kot vodja urada, dalje Ivan Krall (soc. dem.) Tone Malgaj (nar. soc.) Miha Moškerc (kler.) in Val. Vončina, člani; za namestnike Ivan Kocijan, Josip Ambrožič, Janko Jeglič in Tomaž Zargaj.

100 % zvišanje gostajšine.

Finančni odsek predlaga, da se od dne 1. maja do 31. decembra 1922. k 3 do 15 % gostajšini dovolji 100 % pribitek v svrhu ustanovitve stanovanjskega fonda. Po poročilu poročevalca bi znašal pribitek letos 400.000 do 500.000 kron. Poročevalec dalje naglašja, da so od tega pribitka izvezte nogo zgrajene hiše. Obč. svet. Ivan Ferlih ugovarja načinu in višini gostajšine ter je zato, da se izvede razdelitev gostajšine, kakor je v Mariboru, Celju in na Dunaju. 100 % zvišanje gostajšine je koalicijska sprejela. Proti so glasovali demokracije.

POSOJILJE 4 MILIJONOV.

Finančni odsek dalje predlaga, da se dovoli najetje 4 milijonskega posojila v svrhu kritja primanjkljaja za leto 1921/22. Po poročilu finančnega odseka presega primanjkljaj za več milijonov v proračunu določene primanjkljaja 1.139.982 K. Potrebno je večmilijonsko kritje za razne potrebščine in znaša faktični deficit nad 6 milijonov kron, ki je delno krit z nekaterimi dohodki. Potreben je v svrhu popolnega kritja tega deficita kredit od štirih milijonov kron.

Obč. svet. dr. Triller izjavlja v imenu demokratskega kluba, da demokratska stranka prepušča vso odgovornost za finančno politiko koaliciji. Ker se je klub že povodom proračunske debate izrekel proti proračunu, nima sodaj povoda, da bi ta svoj sklep revidiral. Izjavljam, da bom glasoval proti tej tečki.

Za obnovo cest in ulic.

Svojčasno od bivšega občinskega sveta dovoljeni kredit v znesku 20 milijonov kron se na podlagi novega sklepa občinskega sveta uporabi le za re-stavracije cest, ulic in kanalov. Sklep finančnega odseka je bil sprejet.

Občinski svet sklene, da se poravnava pri Mestni hranilnici dolg medčanske imovine za zgradbo posojilja v znesku 2800 K, ker ima ta imovina protivlogo v višini znesku 296.000 K.

Mesta ubožnica v Goriscanih.

Ljubljanski knezožof je po poročilu finančnega odseka odstopil v ubožno namene svojo pristavo v Goriscanih pri Medvodah. Rimska kongregacija je to tudi dovolila. Za adaptacijo pristave v ubožnico je potrebna 1.060.000 K in za druge potrebščine 950.000 K od že dovoljenega kredita petih milijonov kron. Ubožnica je določena za vedno. Obč. svet. dr. Puc vpraša: »Za koliko časa?« Župan: »Za večne čase v ubožno namene!« Kredit je bil dovoljen.

Razne druge potrebščine.

Ljubljanski gasilci se zavarujejo pri delavski zavarovalnici proti nezgodam. Kot zavarovalnica se določi letno

Narodna skupščina ne more v dovoljni meri posvetiti, strokovnjaško obravnavajo in rešijo. Izpolnitev te zahteve bi nedvomno koristila najširšim slojem, ki trpijo pod težkim bremenom neurejenih razmer.

20.000 K. Stavbenemu vodstvu za osu-ševanje barja se izplača za nabavo materiala pri regulaciji Ljubljanične zne-sek 250.000 K. Na predlog obč. svet. Simona Praprotnika (dem.) se dovoli prodaja mestne stavne parcele ob Marti-novi cesti g. Josipu Marinku.

Koalicijska hoče špekulirati.

Koncem poročil finančnega odseka je obč. svet. Ivan Kocmur kot finančni mestne občine postavil predlog, da mesta občina najme posojilo v inozemstvu in sicer v znesku 100 milijonov dinar-jev. (Klic: »V papirju ali zlatu?«) V utemeljevanju svojega predloga nava-ja g. Kocmur, da je dobil župan posoji-lo na razpolago v Ameriki in sicer v dolarjih. Glede tega posojila je vodil župan že privatne dogovore. Župan to potrdi.

Obč. svet. Ivan Jelačin ml. (dem.) opozarja na finančno nevarnost te špekulacije, kajti negotov je kurz in se lahko zgodi, kakor se je zgodilo mi-nistrstvu prehrane (dr. Korosčen), ko je v Ameriki nabavilo v dolarjih velika naročila, ki se sedaj niso plačana, če-prav je tedaj imel dolar nizek kurz.

Koalicijski in upoštevata treznega ugovora demokratov in je sprejela pred-log Kocmurjev za najetje 100 milijon-skega dinarskega posojila v inozem-stvu.

Koalicijska je dovolila gorjenje posojila proti glasovom demokratov.

Dalle je stavil obč. svet. Ivan Kocmur nujen predlog, da se ustanovi na magistratu poseben oddelek za socialno skrbstvo. Temu oddelku se pridele gotovi, že sedaj obstoječi referati, kakor ubožni itd. Pred-log je bil sprejet.

OGRINOV I POLITIČNI KANALI.

Poročevalec stavbnega odseka, obč. svet. Ivan Ogrin, je predlagal, da se odda zgradba gotovih cestnih kanalov na Mirju ponudniku Matku Curku za vsoto 1.105.110 kron. Obenem je obč. svetnik Ogrin predlagal, da se ta znesek kritje iz 20milijonskega investicijskega posojila za obnovo Ljubljane.

Obč. svet. Josip Turk odločno prote-stira proti načinu, kako oddaja Ivan Ogrin taka dela, protestira proti temu, da se na Mirju protežira zgradba kanalov za go-tove stranke. Na podlagi načrta je dokazal, da Ogrin protežira gradnjo kanalov tam, kjer sam žida, dočim lastniki, ki so že postavili vile pred vojno, še sedaj ni-majo kanalov. Opomnil je: »Ogrin pred-laga kanale tam, kjer sam žida! To iz po-litičnih razlogov!« (Klerikalci začno kri-čati: »Torej so politični kanali!«) V resnici je Ogrin predlagal kanalizacijo v korist gotovim klerikalnim korajžarjem.

Koalicijska večina je sprejela Ogrinov predlog, kakor tudi predlog, da se znesek 1.105.110 kron krije iz obnovitvenega kre-dita po 20 milijonov kron. (Tu pripominja-mo: 1. občinski svet je popreje sklenil, oziroma redigiral prvotni sklep bivšega občinskega sveta o obnovitvenem 20mil-lijonskem kreditu v tem smislu, da se ta kredit uporabi izključno le za obnovo, ozi-roma popravilo cest, ulic in kanalov [toraj ne za nove] in 2. načelnik SLS, dr. Sta-novnik je popreje povdarjal načelo inkom-patibilite, seveda umevaljo klerikalci ta princip po svoji!)

Za tem so sledile slučajnosti; razni občinski svetniki koalicijske so interpelirali župana v gotovih zadevah.

Ob 19.30 je župan zaključil javno sejo.

ČEŠKOSLOVAŠKI POSLANIK KALINA.

— Beograd, 31. marca. (Izvir.) Češkoslovaški poslanik na našem dvoru g. Kalina je včeraj dospel iz Prage v Beograd.

VELIKE POVODNJI V SRBIJI.

— Beograd, 30. marca. (Izv.)

Vsled večdnnevnega deževja je nastopila katastrofalna povoden v delih južne Srbije in drugod. Kakor jav-ljajo iz Mitrovice, je reka Ibar prestopila bregove in poplavlila vsa pol-la. Mesto Mitrovice je popolnoma pod vodo. Tu je povodenj napravila že velikansko materialno škodo.

— Beograd, 31. marca. (Izvir.)

Iz notranjosti Srbije prihajajo števil-na poročila o katastrofalni povodnji posebno v južno zapadnih delih. Re-ke so popolnoma poplavlile polja. Neka-tere vasi stoje pod vodo. Prebival-stvo trpi veliko škodo. Posebno ka-tastrofalna je povodenj v okolici Kruševca, Mitrovice, Podgorice in v Novem Pazariu. V Mitrovici je voda porušila več hiš. Škodo cenijo že se-daj na 20 milijonov dinarjev.

AMUNDSENOVA EKSPEDICIJA NA SEVERNI TEČAJ.

— Newyork, 31. marca. (Izv.) Sve-toznani raziskovalec tečajev Amundsen je dospel v Newyork, odkoder odide z veli-ko ekspedicijo na Severni tečaj. Seboj ima dva aeroplana, s katerimi bo poskušal pre-leti tečajno točko.

= Orasvoja reških dogodkov.

Ludiano Magrini poroča z Reke milanskemu »Secolo« orasvoja reških dogodkov s stališča neprizadeteга opazovalca, ki je pazljivo zasledoval ves potek tar se informiral na licu mesta o bistvu takovih reškega vprašanja. Predvsem konstatira, da je bil predsednik Zanella takoj, ko je izvršila manjšina napad na vlado palačo, pripravljen odstopiti, toda edino le na pravnoveljavi podlagi, t. j. v ustavotvorni skupščini. Zanella je s tem nudil revolucionarjem najhitrejšo in najbolj logično rešitev. Večina kupčine je bila presečena in prestrašena ter bi bras težko Zanelino besno vlado zamenjala s koalicijsko vlado. Toda revolucionarna manjšina je brez ozira na poseben položaj Reke in na vse druge slabe posledice prisilila Zanello, da se je moral odpovedati političnemu življenju. Večina reškega prebivalstva nodelovala niti naknadno pri tem podjetju. Ostala je molčeča sovražnica novih oblastnikov, ki so si prilastili oblast brez sporazuma s prebivalstvom, toda s pomočjo par sto legionarjev, po večini ne Rečanov. Nato opisuje Magrini razkol reške »Narodne obrambe«, drugi državni prevrat pod vodstvom poročnika Cabrune, ki je vstvaril prvo revolucionarno vlado in izjavil, da se mora sklicati konstituenta. Nadalje piše o raznih usodepolnih pogrožkah vojaškega sveta, o brezspešnem prizadevanju za sporazum, o čudni ulogi italijanskega diplomatskega zastopnika Castellija, ki je izjavil, da bo italijanska vlada priznala in podpirala z vsami sredstvi vlado reške manjšine. Toda novi ti poskusi so bili brez vsakega uspeha, ker sta odgovadala sodelovanju profesor De Poli in Ossinach, kakor tudi zastopnik republikancev. Povzeto vanj wo se vršila v Zanelinom duhu, v bojzni pred represalijami iregularnih oboroženih skupin in v nadi na intervencijo male antante. Večina je zavlačevala sklicanje konstituante ter se je v zadnjem trenutku po Zanelinih navetih razšla na jugoslovensko ozemlje, kjer se je sestala konstituenta večine. Razdelitev konstituante na dva dela je otežkočila pogajanja za sporazum. Kakor je bilo pričakovati, zanika konstituenta v Dragi postavstvo konstituante na Reki, sklicane pod izjemnim režimom iregularnih oboroženih skupin. Večina izjavlja, da ne priznava veljavnosti usiljeni Zanelovi odpovedi ter sahteva zadoščenje konstituenti in Zanelli s tem, da se prizna status quo ante 3. marca. Potem bi Zanella eventualno podal ostavko v konstituenti. Vsa ta zamujeni čas je bil v prilog Zanelli, ki noče še politično umreti in zahteva osebo zadoščenje. Zanella je ovira za sporazum in reško poraje je še preved nemirno, da bi mogel Zanella misliti na svoj neposreden in nepremišljen povratak... Zdi se, da se je s jugoslovenske strani do sedaj preved forsirala Zanelina osebnost bodisi iz tega ali onega razloga, kar pa ni menda ravno pravilno stališče. Kaj vendar niso osebe vedno princip, pogosto pa so naravnost škodljive principu. Ako smatra reška manjšina Zanelino vlado za osebno režim, naj pride na njegovo mesto druga sposobnejša oseba večine. Reka je tako važna točka za nas, da ne smemo na ljubo eni ali drugi osebi ovirati delovanje reške večine, med katero tudi ni polnelega soglasja glede Zaneline osebe, kar potrjuje že njegova izjava, da je pripravljen na postavni podlagi podati ostavko.

= Bela knjiga češkoslovaških novinarjev. Kako poročajo češki listi, nameravajo izdati češkoslovaški novinarji posebno »belo knjigo«, ki bo vsebovala, »spis o ponovni vzpostavitvi države«. Je povedala pred kratkim Italijanom resnico o »zmage pri Vittoriju Venetu. Zbog tega velika jezva v Italiji in sedaj-se je neki visoki častnik pod psevdonomom »Italiosus razveljal napisal popravek k francoskemu banku. Njegova izvajanja je publicistalno italijansko vojno ministratvo. Italiosus trdi, da se potvrja zgodovina italijanske zmage in da ni res, da bi bil general Diaz nalašč zamolčal sadružček premirja 8. novembra ter dal nekog dogodkom 3. in 4. novembra značaj bitke. Posebno bgorčenje je vzbudila francoska trditve, da Italija ni čutila dovolj moči v sebi, da bi sama nastopala proti sovražniku, marveč je politicala na pomob Angleže, Francoze, Američane, Čehoslovske, tanke itd. Italiosus se spušta v dolge izgovora, katerih ni treba zavračati, ker so bili zavrnjeni in ker je znano pri vsej nesni javnosti, da italijanski maneवर pri Vittoriju Venetu ni prav nič bdioleval gléde konca vojne, marveč je res, a se je general Diaz hotel okoristiti napovedanim premirjem in prinesti Italiji nekaj bojne slave iz dolge vojne. Ali to se mu ni posredilo. Zato bi etojni Italijani najpomembnejša, da bi se po francoski lekciји spametovali in bi celo molčali o svojem »Vittoriju Venetu.«

**Slovesen sprejem romunske kraljice.
Kralj Aleksander in romunska kraljica obiščeta
Slovenijo.**

— Beograd, 1. aprila. (Izvirno.) Po poročilih iz Bukaresta: odpotuje danes ob 4. popoldne romunska kraljica Marija s svojim spremstvom v Beograd na oficijelni obisk našega dvora. Minister saobraćaja Andrija Stanić, kraljevi adjutant general Hadžić in major Jovičić, ki je dodelen kraljici za adjutanta, so odpotovali na obmejno postajo Žomboli, kjer bo kraljici Mariji prirejen slovesen sprejem. Tudi na postajah v Subotici in Novem Sadu prirede kraljici najslovesnejši sprejem. V Subotici pozdravijo kraljico Marijo veliki župan, zastopniki javnih in drugih korporacij in komandant divizije. V Novem Sadu pozdravi kraljico general Milić. V Beogradu na kolodvoru sprejme jutri ob 5. popoldne kraljico

Marijo Nj. Vel. kralj Aleksander z dvornim spremstvom. Svečanemu sprejemu prisostvuje tudi celokupna vlada, predsedstvo narodne skupščine, narodni poslanci, zastopstvo beografske občine in razne organizacije. Kraljica, ki bo bivala v starem kraljevem konaku, ostane v Beogradu dva do tri dni. Skupno s kraljem Aleksandrom bo kraljica Marija prepotovala del Srbije, obiskala samostan Studenac in samostan Žico.

Kakor tavla današnja »Pravda«, obišče romunska kraljica Marija v spremstvu Nj. Vel. kralja Aleksandra Srovenio in pride tudi na Bled. Na povratku spremlja kraljico Marijo Nj. Vel. kralj Aleksander gotovo do obmejne postaje Zomboli in po možnosti mogoče celo do Bukarešte.

Kultura.

REPERTOIR NARODNEGA GLEDA- LIŠČA V LJUBLJANI

Drama:
Sobota, 1. aprila: Anatol. E.
Nedelja, 2. aprila: Hamlet. Izven.
Ponedeljek, 3. aprila: Anatol. D.
Torek, 4. aprila: Zaprtο.

Opera:
Sobota, 1. aprila: Luiza. B.
Nedelja, 2. aprila: Carmen. Izven.
Ponedeljek, 3. aprila: Zaprtο.
Torek, 4. aprila: Balaja. A.

— Iz gledališke pisarne. Odčna. Zdenka Zikova je obolela. Zato se repertoar spremenil in, se danes v soboto, 1. aprila poje mesto opere »Louiza« opera »Madame Butterfly« z gđčno. Thalerjevo v naslovni ulozi. Abonnement ostane isti (B). Začetek ob 8. Jutri, dne 2. aprila se vprizori opera »Carmen«.

— Opera v Beogradu. V 4. in 5. zvezku »Glasne« mesečnika Udruženja glumaca

SHS, smo našli članka V. Trinskega in P. J. Krstića o razvoju opere v Narodnem pozorišču v Beogradu. Z opero so začeli Srbi v Beogradu šele leta 1906; razvol pa se je ukinil iz vojno leta 1914. Znova so si ustanovili opero šele leta 1919. v je eni. Prej ni bilo močote, ker je bilo poslopje gledališča močno poškodovano ter za predstave nerabno; zato so morali šele iz bivše mameže preurediti začasno leseno gledališče. Orkester je bil spočetka voljaški, danes pa ima gledališče že svoje civilne glasbenike. V sezoni 1919/20 je opera, izvajala sledeči repertoar: Madame Butterfly, Werther, Mignon, Trubadur, Onegin, Gjalimeh, Cavalleria rusticana in Bohème. V sezoni 1920/21 je uprava angžirala več ruskih solistov in pevcev zbora; delo je zato napredovalo počasneje. Repertoar druge sezone je obsegal razen repriz iz prve sezone še delata: Sevilljski brivec, Rigoletto, Pagliacci in Traviata. Golji pa se je začel na novo balet. Orkester tvorijo večinoma Čehi. V tekotki sezoni 1921/22 se daleta poleg navedenih opoz ža sledeči: Hoffmanove pripovedke in Toska. torej le dve noviteti. V Beogradu so mnenja glede opere zelo delena. Eni jo smatrajo sploh za nepotrebno, drugi pa zahtevalo, naj bo vsaj tako dobra kakor je v Parizu. Ker so na novo angžirani Slovenec Brezovšek za kapelnika, Čehinja Richterleva za sopranistico in Slovenec Rilavec za tenorja, se nadejajo, da se opera razvile poslej višje. Težko pričaujejo, da se končno popravi porušeno gledališče; potem menilo igrati v dveh poslopijih in slove: opero, sate in drama sate. Zanimivo živlota (E. Antičkovski). — Zašlo Svobodni druzastvo? (L. Ponovič). — O Puški (E. Dostojevski). — Književni pregled: Studija G. Prohaska o Dostojevskom (E. Zabarov). — Politiški pregled. — Ekonomski pregled.

— Službanskega Zvona: Je izšla 3.
števila. Poglej na sodobno pesništvo. — Mirko
Pretnar: Samoten. — Juš Kozak:
Tehnika. — Ivan Lah: Angelin Hidar.
— Alojzij Gradnik: Tolminski punt. —
Fran Trafnik: Aflozimi o umetnosti.
— F. S. Copeland: O župančičevih pre-
vodih Shakespeara. — Marija Kmeto-
va: Zima. — Fran Lipah: Cvetle balam.
— Književna poročila. — Kronika. — No-

vo knjige.

— »Olimpa«. Mesečnič Uдруženja glumaca SHS. Uredilec Alojzij Drenovec (Ljubljana), Mestni odbor (Zagreb) in Miodrag Ristić (Beograd). God. I. Vsak zvezek stane 5 Din. V Beogradu je začelo izhajati v latinščini in cirilici glasilo Uдруženja slovenskih, hrvatskih in srbskih gledaliških nastajalcev. Glasilo ima revijalno obliko ter izhaja v prav okusni opremi. Članki so izvirni in prevedeni ter se bavilo s teoretičnimi in praktičnimi vprašanji gledališča, prinaša študije o drami, operi, mimiki, raznih stilih in problemih odra ter inscenacij, o Molleru, Shakespearu in drugih dramatikih, objavlja novice iz gledališkega sveta vobče ter je izredno vesele, posebej: končno repertoire jugosloven, glavnih gledališč I. dr. Prav dober, resen, v nobenem oziru predran mesečnič, ki bo vsakakor koristen. Zeleti bi bilo, da prinaša »Olimpa« tudi kratka, a zanečljiva poročila o čeških, poljskih in ruskih dramskih ter baletnih novostih ter važne vesti iz gledališkega sveta evropskega vobče. Zato pa naj se izpuste anekdote

te in nevažen drobiž Repertoiri naš bi se objavljali v petinsem stavku, da se prišledi prostora za informacije iz Prage, Varšave, Lvova, Moskve, Petrograda, Pariza, Berlina Dunaju in Londonu! Že dotodanje številke dokazujejo, da stremi uredništvo za razvojem »Glume«. Zato priporočamo, naj bi »Gluma« prinašala čim več gradiva v latinici, ki je lahko čitljiva vsem ter pleme- nom ter naj bi postala resnično temeljit informativen gledališki list naširkega dušev- nega obzorja!

— Slovenski operni tenor Rijavec Josip je poizvil v Beogradu in se je 25. t. m. poslovil od Zagreba v operi »Bohème«. V Ljubljani pa so neko navno duše verjele, da sta angažirana za našo opero gg. Betetto in Rijavec.

— Boris Godunov v Milani. Kakor smo že poročali, je vodstvo »Scale« uvrstilo ponovno Borisa Godunova v repertoar. Milanski listi poročajo, da je Scala pri vsaki predstavi nabito polna in da je navdušenje občinstva še vedno brez primere. Mesto baritonista Zaleskega poje sedaj znani baritonist Vanni-Maroux. — Te dni je pisal mariborski »Tabor«, da so igrali v Parizu prvič v francoski interpretaciji slavno Moskovskijeva (!?) opero »Boris Godunov«. Take kulturne vesti so vendarle premalo kulturne!

— »Savremenik«. Mesečnik za književnost i umjetnost. Izdaje Društvo hrvat. književnika u zalogbi Cirilo Metodićke knjižare d. d. u Zagrebu. Glavni urednik dr. Br. Livadić. Izlaha štirikrat na leto v obliki almanaha; vsaka številka obsega šest tiskovnih pol velike četrči z mnogimi slikami (tudi v bojah). Naročnina na leto 400 K; posamezni zvezek 100 K. Vsak zvezek se dostavlja priporočeno. »Savremenik je danes najkrasnejši mesečnik v Jugoslaviji, a med najkrasnejšimi evropskimi zborniki. Papir in tisk sta prvostarna. »Savremenik« se tiska s tehniko »Offset« v »Tipografiji, grafičnem zavodu v Zagrebu. Vse slike — v črnem in v več barvah — so izvedene molstrsko. Tako je ta mesečnik v vsakem oziru reprezentativen ter dela vso čast hrv. tiskarski umetnosti. Z ozirom na svolo razkošno opremo, veliko število umetniških reprodukcij, je cena »Savremenika« naravnost čudno nizka. Vsebina je izbrana; sodelujejo prvi hrvatski in srbski književniki, slikarji in kiparji. Opozarjamo na ta zbornik vsa naša kulturna društva, javne knjižnice in čitalnice, pa tudi naše kavarne. Naroča se v Zagrebu, Gundulićeva ulica 7. Dostoj se izliti, trile debeli zvezki.

— London nima stalne opere. Težko si predstavljamo 7milionsko mesto London brez stalne opere. In vendar je resnica, da se goje ondaj pač koncerti, operete in predstave kinematografov, ne pa opera. Angleške, holarške, švedske, ki-je, koncertna skupna uvesti operne — predstave po raznih mestih, a doslej brez trajnega uspeha. Toda London ima tri simfončne orkestre ter je večasih po 5 do 6 koncertov na teden. Sporedi obsegalo večinoma moderne angleške pesmi, a tudi velike kompozicije Rik. Straussa, Strawinskega, Arnolda Schönberga i. dr.

— **Zatvoritev opere v Bayreuthu.** Med zastopstvom mesta Bayreuth v opernihi pevd je prišlo do večmesečnega spora, ki se je končala tem, da je mestni občinski svet odklonil zahteve opernih pevcev, ki so razglasili, da ne bodo več peli. Občinski svet je na to odpustil vse pevce z motivacijo, da so prelomili pogodbo.

— Einstein in Francozi. »Eho že Pariza te priobčl ž ozirom na vest, da pride Einstein v Pariz, članek proti nemškemu učentaku. Na ta članek od govajša »Ere Nouvelle«, ki piše med drugim, da bi bilo treba ljudi, ki hoče- jo škodovati ugledu Francije v inozem- stvu, kaznovati, ali pa internirati v no- rišnici. Sam Painlevé je na vprašanje če so nekateri francoski učenjaki res protestirali proti Einsteinovemu obiš- ku, izjavil, da so bili nekateri v za- četku res iznenadeni, da pa je to izne- nadenje že izginilo. List pravi: Ein- stein bo naš gost in mi ga bomo spre- jeli z vsemi častmi. Pariz ga mora spre- jeti na način, ki je dostojen Franciji in francoski znanosti.

— Upeh Straussove Salome v Franciji. V Nanteau so uprizorili z velikim uspehom Straussovo onero »Salome« v francoskem jeziku. Francoska kritika se izraža o operi zelo povoljno. V glavni ulogi je pela gospa Genevieve Bix, ki je pela Salome že v Italiji.

Glasbeni vestnik.

Spaniji in južni Ameriki. Saloma je prva opera nemškega skladatelja, ki so jo uprizorili v Franciji po vojni.

— Koncert priredi v nedeljo, dne 3. aprila v Sokolskem domu na Viču pevsko društvo »Slavijaz, Vič - Glince. Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstopnice se dobivajo v predprodaji pri g. Alb. Sinkovcu, briyacu na Glincah; na dan koncerta zvečer pa pri blagajni.

— Pevsko društvo »Slavija« Vič Glince ima v nedeljo dne 9. aprila ob dveh popoldne svoj III. redni občni zbor v salonu restavracije »Amerika« na Glincah.

— V ponedeljek dne 10. t. m. priredila odlična koncertna pianistka in profesorica konservatorija Glasbene Matice v Ljubljani, gospa Dana Golia-Koblar, v dvorani Filharmonične družbe zelo zanimiv klavirski koncert, na katerem bo izvajala klavirske koncertne komade, ki povedati še niso bili izvajani na ljubljanskem koncertnem ordu. Naše občinstvo opozarjamo na to umetniško prireditev z željo, da v obilnem številu poseti ta koncert in s tem dokaže svoje zanimanje za umetniški glasbeni napredek našega mesta.

— Čar velikega petka, ki ga bo v ponedeljek izvajal dr. Čerln na svojem koncertu, je eden najvznejših delov največje Wagnerjeve glasbene dramatične pesnitve: »Parsifal«. »Parsifal« sam je kot drama povzel iz srednjeveških mistično verskih pesnitev o sv. gralu in njega vitezh. »Čar velikega petka« izraža upolno obžutje, kakršnega ima po rešitvi hrepeče krščansko srce na oni veliki spominski dan, ko je Kristus visel v samotnem trpljenju na križu, da zasluži človeštvo in vsaj po grehu preklleti navari rešitev in odpustanje. To nežno, srčno čustvovanje velikega petka, ki ga podpira veselo se porajajoče pomladansko življenje v naravi, to v duši vstajajoče upanje na spravo med Bogom in skesanim človekom je Wagner na plemenit in globok način izrazil v »Čaru velikega petka«. V drami je to pravzaprav uvod v pretresljivo dejanje. Ker celotnega dela pri nas pač ne bomo nikoli slišali — zahteva namreč ogromne priprave — nam bo ta koncertna točka podala vsaj drobec veličastne glasbene pesnitve.

— Premislave Variacije v *Bu-duru* so iz časa njegovih konservatorskih študij. Zložene so bile l. 1906, in sicer za klavir. Med vojno leta 1915 jih je skladatelj instrumentaliziral. Tema je izvirna, izrazita, kratka in preprosta. Variacije podajajo temo bodisi melodično-olepševalno, bodisi harmonično poglobljeno, bodisi ritmično, predvsem pa orkestralno predrugačeno. Tema je zložena v duru, nastopi pa parkrat tudi v molu: v tretji in deveti variaciji. Variacije so izvedene vsaka odstavci zase, samo četrta in peta, in pri sklepi deseta in enajsta nastopita združeni. Variacije se držé v začetku obnega teme, razmaknejo se pa pri deveti variaciji (*Largo*) in pri zadnjih dveh variacijah (*Allegretto in Presto*) v bolj široko zasnovano črto. Delo je jedrnato, kleno v obliki ter jasno v izrazu. Kot prvo delo te vrste na polju slovenske glasbe zasluži zanimanje in upoštevanje. Premrla že dosti poznamo kot skladatelja, ki je oblikovno vedno vzoren, v instrumentalaciji jasen in zelo spreten; posebno ljubi blek trobil in romantično mehko bo pihal; pričujoče variacije se nam zde doslej njegove najboljše instrumentalne delo.

— Zikovci v Beogradu. Iz Beograda nam plesjo 27. m. m.: Pretečni teden je prišel v Beograd godalni kvartet »Zika«. Prvi koncert so priredili 21. marca v dvorani društva »Stankovića. Ni bil najbolje čisti, ampak »matca« dvorana »Stankovića« je bila nabit polna. In »Zikovci« so igrali z vsem srcem, z vso dušo Mozartev koncert v B-duru, Čajkovskega koncert v D-duru ter — namesto Griega koncert v G-mollu, na splošno željo občinstva — Smetane kvartet »Iz mojega življenja«, h kateremu nam je kompozitor g. Milole Milojević vnaprej poljasil vsebino. Občinstvo je bilo zares očarano in je frenetično aplaudiralo. Za aplavz so dodali Milojevića »Sečanje« — iz »Miniatura«, zelo uspelo popolnoma novo in kvartetu »Zika« posvečeno kompozicijo, ki jo je kvartet nastudiral v Beogradu. Občinstvo je živahno akklamiralo priznanega svojega Milojevića. Pri koncertu je bil zbran ves muzikalni Beograd in muzikalni faktorji, direktor Binički, kptelnik Brezovšek, dirigenti Manojlović, Mafinec itd. so »Zikovcem« osebnostno čestitali k velikem uspehu. Vse občinstvo je bilo tako zadovoljno, da je zahtevalo prireditev tretjega koncerta 27. marca. Omenjam še, da je kompozitor Milojević kvartetu posvetil tudi enega svojih prvih kvartetov, ki so ni še nikjer izvajali. Priprani smo, da bo tretji koncert, za katerega vlada največje zanimanje, nadaljnega zmaga na potu slave simpatičnih mladih umetnikov.

— Pevci! Izdala 12. številke »Male pesmarice« se je zaradi ogromnega dela v tiskarni nekoliko zakasnila. Gledali bomo pa na to, da zamudo čimprej popravimo. Prvih 11 številki »Male pesmarice«, brošuranih v en zvezek, prodaja Zvezna tiskarna, izvod za 10 dinarjev. V tisku je priredba Z. Prelovčevih »Rdečih rož« za dvospev s spremljevanjem klavirja, dalje se tiska 10 moških in mešanih zborov Emla Adamčiča na narodna besedila iz Strekila.

K davku na vojne dobičke za leto 1920.

Zakon o proračunskih dvanajstih za mesec marec in april 1922 (Uradni list št. 23/26. z dne 11. marca 1922.) označuje kratkoma tudi leto 1920. za vojno leto. S tem se odreja, da je plačati tudi že za davno minulo leto 1920. davek na vojne dobičke. Že ta naknadno odredena obdoba vzbuja a narodno-gospodarskega stališča resne pomisleke. Nerazumno poseganje v gospodarsko zdavnal zavrnjena leta predstavljala vsled kritičnega položaja državnih financ, predvsem provizorčenega po slabem vplačevanju v gotovih pokrajinah, se je naknadno oprilega tega sredstva, hoteč spraviti budžet v ravnotežje.

Finančni upravi se ne more odpustiti, da je davek uveljavila tako daleč nazaj in da ni vpoštevala predlogov in izpodbijanj, katere so predlagale razne strokovne, stanovske in gospodarske organizacije s ozrom na davek v prejšnjih letih.

Vojni davek se po novi določbi za leto 1920. pobira tedaj, ako presega dohodki tega leta one iz leta 1913. za več nego 100.000 K.

Dohodke iz leta 1913. se vzemo v dejanski višini. Ako so pa nižji od 40.000 K, se svizajo na 40.000 K. Ako je imel A leta 1913. 6000 K, B pa 80.000 K, tedaj bo plačal A vojni davek, ako je imel v letu 1920. nad 140.000 K in B pa nad 180.000 K dohodkov. Za subjekt A je primerjalna podlaga 40.000 K, za B pa 80.000 K.

Sicer pa veljajo glede priredbe vsa določila določila tega obsoletnega davka. Kdor ima danes 140.000 K, ne zasluži še, da se ga imenuje vojnega dobičkarja. Letni dohodek 140.000 K da mesečno nekaj nad 11.000 K. Paziti je treba v vsakem vsakem gospodinjstvu, če se hoče izboljšati s takimi dohodki. Morda bo kdo ugovarjal, da gre tu za dohodek leta 1920. ko so bile še druge prilike! A vpoštevati nam je, da bo plačati vojni davek iz leta 1920. šele danes, ker je dohodek leta 1920. že davno konsumiran ali pa investiran. Krona iz leta 1920. je še nekaj vredila, danes je za mlodare preneznatna. Vpoštevati je pa tudi finančni upravi vendarle gospodarski položaj kakor je danes po razmerah dan.

A tudi v letu 1920. dohodek po 140.000 K ni še toliko predstavljal, da bi bil obdajiv s tako silnim vojnim davkom, kakor je naš. Kdor je imel leta 1920. dohodek 140.000 K, ga delansko niti ni vžival v tej višini. Dohodnina, plačarina in avtonomne doličbe, ki bistveno zmanjšujejo čisti dohodek, so namreč pri vojnem davku ne vpoštevali. Da gre tu za izdatna davčna bremena, bo vsakdo iz pozneje navedenih primerov.

Drug nedostatek davčnega zakona je ta, da se davčna lestvica ni prav nič izpremenila. Obdajitev po lestvici je prekurta.

Pri nas je ta davek tembolj odlozen, ker se vedno zopet čuje, da se vojni davek za prejšnja leta po drugih delih države niti pobira ni. Se danes ni oficijalno ugotovljena nerazumnost te naravnost nezasišane vesti, ki upravičeno vzbuja jezo, češ, da smo druge vrste državljani. Iz sledečega primera se razvidi visokost novega davčnega bremena.

Davčni zavezanec »A« je imel leta 1913. dohodkov 40.000— K
Leta 1920. pa 310.000— »
Višji vojni dobiček znaša torej 270.000— »
Na ta dobiček odpade vojni davek 169.500— »
Dohodnina znaša 47.386-90 »
Eventualno se pobira od dohodka po 310.000.— K pod gotovimi pogoji tudi še invalidski davek po 11.400— »

Celo davčno breme B znašalo 228.286-90 K
Dohodek je znašal 310.000— »

sedaj ostane še stranki . . . 81.713-10 »
Davčni stranki v Sloveniji ostane torej komaj ena četrtina od celega dohodka po 310.000 K.

Ni bolje se ne godi delniškim družbam, družbam z omejeno zavezo z napravno glavnicu pod ali nad enim milijonom kron. Ta davčna bremena so tem hujša, ker se naslanjajo na predloča vojna leta, v katerih je davčna uprava pobrala tudi že pretežni del dobička.

Finančna uprava gre pri tem s čisto nepravilnega stališča. Domneva, da je dobiček sedanjega časa nekaj stabilnega. To pa ne odgovarja resnici. Ako trgovsko podjetje danes bilancira in ugovori dobiček, je ta donos le fiktiven in vse prej nego dejanski in stabilen. Dobitki so sploh pri obrtnih podjetjih le množica, ker so naprave vse še ocenjene brez ozira na devalvacijo.

Taka ogromna davčna obremenitev kakor smo jo zgoraj izkazali, brezdvomno ni na mestu.

V višje navedenem primeru smo izkazali višino davčnih bremen za slučaj, da je davčna stranka podjetnik. Še hujša je obremenitev, ako gre za zasebnega nameščence. Slednji plačuje poleg dohodninske plačarino, enotni državni pribitek in avtonomne doličbe. Davčno breme znaša okroglo eno četrtino in še več zasebne plače. Celo breme s vojnim davkom konsumira po naših

kalkulacijah pretežni del plače. Primerov žal ne moremo navesti, ker je člen 3c zakona o proračunskih dvanajstih za mesec marec in april 1922, ki govori o plačarini, prenehanje. Ostane nam še vprašanje vojnega davka pri delniških družbah in podobnih podjetjih.

Edina olajšava, ki jo prizna finančna uprava za te družbe je ta, da mora družbi ostati od »višjega vojnega donosa« vsaj 100.000 kron nedotaknjene. Stanovske in gospodarske organizacije, osobito trgovska in obrtniška zbornica, Zveza industrijev, trgovska zveza, so opetovano opozorile finančno upravo na veliko preobdabo (60 do 70 odstotkov bilančnega dobička), ki zadeva po sedanji davčni zakonodaji delniške in podobne družbe.

Finančna uprava ne vpoštevata dovolj gospodarskega položaja. V gospodarsko najvažnejši dobi se eksperimentira, namesto da bi se velikopotezno zidalo in krepilo naše gospodarstvo. Naše denarne razmere postajajo dan na dan slabše. Denarno pomanjkanje je dnevno večje. Podjetništvo si pridobiva kapitalije, potrebne za nujne investicije, le z največjim naporom. Najboljša podjetja so danes navezana na kredit, ki je strašno drag.

Vse to so resna znamenja, ki jih nihče, tudi še tako fiskalna finančna uprava trajno ne sme in ne more prezreti. Naša nujna zahteva je, da peto leto po vojski tudi pri nas izgine za vselej vojni davek, ki je danes gospodarski anahronizem.

Ne smemo pozabiti, da je finančna uprava že za vojna leta 1914. do 1919. pobrala pretežni del donosov. Eno ali dve neugodni let se še lahko prenese. Celo vrsto gospodarsko slabih let mora pa vzeti veselje do dela tudi najbolj podjetnemu človeku. Davčno breme, ki se nalaga našim delniškim družbam s novimi davki, posebno s prometnim in vojnim davkom, je preogromno. Po naših kalkulacijah konsumirajo navedena in druga davčna bremena okroglo 80 do 90 odstotkov čistega bilančnega dobička. Za vojni davek v l. 1920. pri nas ni utemeljitve, posebno ne s tako strašno skalo kot podlaga.

Gospodarstvo.

—g Glede prometa z valutami in devizami je sklenil Savez novčanil zavodov v Zagrebu te dni resolucijo, potem ko je odobril prizadevanje svojega predsednika g. dr. Vrbanica o tem predmetu v Beogradu. V resoluciji pritrjuje novemu ukrepu finančnega ministra glede sodelovanja bančnih zavodov pri vršitvi arbitraže, brez koje nastajajo škodi za naše gospodarstvo, ker se zlasti slabe valute predražujejo. Zavodi so pripravili dati državni na razpolago svoje delo, svoje zveze, svoje kapitale. Savez na ne more pritrjati postopanju, da se v sodelovanje Narodne banke izbira le nekatere zavode. Popoln uspeh se doseže le, ako se pritegne vse doslej ovlašene domače zavode.

—g Trboveljska premogokopna družba. Med »Trboveljsko« in francoskimi delničarji je bil spor radi izplačila zapadlih kuponov, ker je družba hotela te kupone izplačevati v avstrijski valuti. Te dni se je vršila pred dunajskim sodiščem razprava o tem, v kakšni valuti se naj izplačujejo kuponi prioritetnih obveznic, ki se glase na franke. Dosegel se je sporazum v toliko, da bo »Trboveljska« izplačevala kupone odslej mesto v avstrijskih v jugoslovenskih kronah v nominalni vrednosti.

—g Ljubljanski trg. Na ljubljanskem trgu se je razvil na podlagi svobodenega določanja cen od strani mesarjev bulno navijanje cen. Trditve, da bo ukinitje maksimalnih cen ugodno vplivalo na trg vsled ostreje konkurence, so se izkazale baš z nasprotno strani. Prosto določanje cen od strani mesarjev povzroča komodno nakupovanje živine. Sobotne cene na trgu so sledeče: Za goveje meso se zahteva 48 do 64 kron za kilogram; vzlic tem cenam je še vse polno slabega blaga. Telečje meso se je brez tehtnega vzroka podražilo od 48 na 52 kron pri posameznih mesarjih. Svinjsko meso 70 kron kilogram. Drobnica je cenejša; koštrun kilogram 30 do 36 K, jagnje 40 do 44 K, kozličevina 50 K. Na podlagi teh rezultatov je jasno, da imamo pričakovati v bodočnosti še nadaljno poljubno dvigovanje cen mesa, vsled tega je neobhodno potrebno zopetno tresno maksimiranje cen, kajti brezdvomno se lahko trdi, da je le maksimiranje cen od strani avtonomnih občin in okrajnih glavarstev bistveno pripomoček k temu, da od poloma do najnižjega časa niso mogle cene tako rasti, kot bi sicer rastle v nasprotnem slučaju. Za popolno svobodo trgovanja na trgu še časi niso dozoreli. Občinstvo naj pa samo vsaj toliko pomaga, da ne bo slepo kupovalo brez ozira na cene in kvaliteto. — V ostalem je trg dobro založen. Pričakujemo, da bo še to jesen trg divjalne in riblj trgovalno založen s različnim blagom, kar je sedaj v Ljubljani močno primanjlovalo. — Na trgu se je pojavilo obilo različne zelenjave, kar omogoča precejšno izbiro. Cene padajo. — Cene moke bazirajo na ceni 26 K za št. 6, najsibša črna moka 23 K, kaša 22 K, lešpnen 26 K, otrobi 10 K, koruzna moka 19 K, oves 14 K, rižol ribičan 15.50, prepelčar 19.50 K, leča 40 K, pšenica 18.50, rž 17.90 K. Speceritsko blago ne kaže od prejšnjega tedna bistvenih izprememb. — Mleka za enkrat se primanjkuje, liter 11 K. Trajalo bo nalbrž še precej časa, predno bo organizacija mlečne aprovizacije Ljubljane dospela do onega viška, ki ga zahteva vsako večje mesto glede množine svojih kakovosti. Na tem polju se je treba

boriti s našo vsako starokopitnostjo in pomanjkanjem vsake življenja zmogljne organizacije po deželi.

—g Pri gospodarskih posvetovanjih med našimi in italijanskimi odposlanci v Rimu se je določilo, da imajo naši državljani z anektiranega ozemlja plačati svojo dolgoro v Julijaki krajini v lirah in da dobe svoje zahteve tudi v lirah. Kar se tiče zavarovanja, imajo pravico do izplačila v lirah vsi naši državljani, ki so po izvršeni razmenjavi krono v liro plačevali svoje premije v lirah.

—g Konjskega in svinjskega sejma v Sevnici ob Savi ne bo dne 2. aprila, ker so nastale nekatere ovire, pač pa se bo vršil kakor po navadi živinski ter kramarski sejem.

—g Dobava drv. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici razpisuje na dan 29. aprila t. l. ustmeno ofertalno licitacijo za dobavo 4000 vagonov drv. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentov v vpogled.

—g Prijava zalog moke in žita na Madžarskem. Nedavno smo poročali, da je rumunska vlada odredila popis žita v celi državi. Sedaj se pa poroča, da je tudi madžarska vlada odredila, da morajo vsi mlinci, kateri proizvajajo dnevno več nego 50 kvintalov, nadalje skladišča, trdnice, banke itd., ki se pečejo s proizvajanjem moke, ali ki prepravljajo blago detaljstom, prijaviti v roku 3 dni svojo zalogo pšenice in rži, kakor tudi pšenice in ržene moke po stanju 20. t. m. Netočna prijava ali zatajevanje zalog se kaznuje. Kdaj se odloči naša vlada do takega koraka? Prišlo bi na način pač zanimive stvari na dan, namreč, da so, med tem ko konsumenti v žitordni državi plačujejo nezaslišane in vedno rastoče cene za žito in moko, zaloga producentov in trgovcev prenapolnjenega vsega tega blaga. Tu bi moral draginski zakon zastaviti svoje moči.

— Zito in meso v Bački. »Epohe« poroča z dne 28. marca iz Novoga Sada: Iz vse Bačke prihajajo poročila, da dnevno padajo cene žita in vseh drugih življenjskih potrebščin. Pšenice se je moglo večer dobiti na subotičkem trgu za 1750 K. Med tem pa je v Novem Sadu danes nenavadno poskočila cena mesa. To skakanje cen povzroča italijanski trgovski agenti, ki se vbrzajo v Novem Sadu in okolici ter kupujejo živino, jo koljejo in nato meso izvažajo v Italijo. Plačujejo živino silno drago radi visokega kurza lire.

—g O gospodarskih odnosih med Jugoslavijo in Avstrijo je govoril avstrijski poslanik v Beogradu Hoffinger z dopisnikom dunalske »Neue Freie Presse«. Hoffinger pravi, da je našel v Beogradu vedno dobro razumevanje za potrebo gospodarskih sosednih odnosov med Avstrijo in Jugoslavijo. Pogled na trgovsko statistiko Jugoslavije kaže, da je Avstrija, kakor poprej, najboljša odjemateljica in dobaviteljica Jugoslavije. Po njegovem mnenju ima dežela vse predpogoje za zdrav in siljen gospodarski razvoj. V deželi je delaven inteligentni kmetijski stan, ki bo razumel produkcijsko dvigniti s časom do znatne višine. Vseled agrarne reforme nastali prehod od velikega na malo gospodarstvo je imel za posledico sicer nekaj vpad produkcije in vrhu tega zadnji dve žetvi nista bili zadovoljivi. Letos se upa na dobro žetev, ki bi služila povzdigi gospodarskega in finančnega položaja države. Poleg tega ima Jugoslavija veliko množino še ne razkritih talnih zakladov. Ali celo pomanjkljive so transportne razmere, ki učinkujejo neugodno glede razdeljevanja blaga v deželi, kakor tudi glede preskrbe iz inozemstva in glede izvoza. Transport je na obstoječih želeh, ki so še daleč od višine, ki bi bila potrebna za sedanje čase. Transportne razmere zboljšati in dobiti nove poti za oddajo v smeri proti Jadranu, to mora biti ena glavnih nalog beogradske vlade. Pri tem ne bo mogla pogrešati sodelovanja razvite industrije svojih severnih sosedov. Gospodarske razmere utesnjuje tudi upravni aparat, ki ne funkcionira še brezhibno. Pogled v bodočnost pa kaže, da bo gospodarski napredek toliko znatnejši, kolikor hitreje se bo razvil proces življenja in prilagajevanja novim razmeram. Da je v političnem ozračju prišlo do nekakega iztizenja, se je opazila za vsako novost, katero spremlja preogromne nade. Zastopnik Avstrije izreka končno svoje prepričanje, da se dobi s časoma prav gotovo za vsa notranja politična vprašanja v Jugoslaviji rešitev, ki bo pravična in zadovoljiva za vse dele države. Avstrija hoče ostati v ožih in prijateljskih odnosih s Jugoslavijo.

—g Italija in Jugoslavija. Pod tam naslovom prinaša goriški »Popolo Friulano« uvodnik, v katerem se pritožuje nad leško kratkovidno politiko, ki noče razumeti koristi ki bi jih imela Italija, ako bi na prijateljski podlagi uredila svoje bdnosaje s sosednjo Jugoslavijo. Neizpolnjena rapallaka pogodba vzbuja v Jugoslaviji nezaupeanje; nadaljna ovira italijanskega gospodarskega prodiranja pa je tudi nepoznanje podobne Italije in slabo prikrito avstrijskinstvo v Sloveniji in Hrvaški. Za mnoge Hrvate in Slovence — pravi list — italijanska industrija sploh ne obstoja. In vendar je znašal izvoz v Jugoslavijo v letu 1920. skoraj 400 milijonov lir na tkaninah in industrijskih izdelkih. Ako to število v letu 1921. ni raslo, ampak še celo padlo, pa ni krivo samo gori navedeno, marveč v prvi vrsti italijanski trgovci sami. V Jugoslaviji ni niti ene italijanske banke, kar silno otežkoča trgovske zveze. Dočim se uveljavlja v Jugoslaviji čehoslovaški, angleški, nemški, francoski kapital, zavzema Italija leta 1921. komaj šesto mesto v

jugoslovenski trgovini. Neposredno za državno mejo ima Italija na razpolago les in celo žito, ki ga uvažata danes raje za drag denar iz Amerike. Uvoz in izvoz obeh držav bi se čudovito lepo krila. Potrebno je torej, zaključuje članek, da doseže Italija na jugoslovenskem trgu čim pomembnejše mesto in kot posledica temu prej ali slej enako mesto tudi na trgu nove Rusije, katere mostišče tvori Jugoslavija. Zato je treba, da se uredijo med obema državama vseče zadeve, da se izvede ra-

pallaka pogodba, da se uredi reško vprašanje, da se sklene čimprej trgovska pogodba in ustanovi italijansko-jugoslovenska trgovska zbornica, naj se zopet vzpostavi privilegirane agencije, ki jih je Della Torretta tako neprikladno zatrla. Tudi naj se s primerno reklamo razjasni stališče sedanje Italije. Na ta način bo mogoče vzpostaviti med obema državama trgovske in kulturne stike, ki se bodo mirno razvijali v obojestransko dobrobit obeh držav.

Teror blokofašistov v zagrebškem občinskem svetu.

— Zagreb, 1. aprila (Izv.) Zagrebški občinski svet je imel včeraj ob 4. popoldne redno mesečno sejo. Blokofašisti, večinoma frankovski izmedek, oboroženi s palicami in revolverji so popolnoma zasedli galerijo občinske seje dvorane. Bilo je na galeriji živahno vrvenje že pred sejo, kajti frankovci so že popreje organizirali to maso, da protestira proti jugoslovenski omladini in proti demokratskim občinskim svetovalcem. Takoj začetkom seje, še pred prehodom na dnevni red je bilvi mestni načelnik dr. Srkulj (blokaš) zahteval besedo in začel svoj politični govor, hujskajoč proti jugoslovenski omladini radi znanih dogodkov pred telovadnico »hrvatskega sokolac na Wilsonovem trgu, kjer so prošli teden priredili avstrijskantski oficirji pod protektoratom prošulega guvernerja generala Salis-Seewisja plesno zabavo.

Dr. Srkulj je izvajal ogorčenje nad dogodki in obžaloval, da v zbornici govori politični govor, to pa je prisiljen, ker hoče župana vprašati, kakaj niso kaznovani oni, ki so ogrožali mir in imetje »zagrebških svobodnih meščanov«. V strupenem, proti Srbom naperjenem govoru je napadel jugoslovensko omladino, posebno dalmatinsko akademsko mladež. Vprašuje načelnika dr. Heinza, če mu je znano o teh napadih na zagrebško meščanstvo, če so merodajne oblasti ukrenile potrebne preiskave proti povzročiteljem demonstracij, če so oblasti klicale na odgovor voditelje teh izredov in zlasti, če je njemu — načelniku svobodnega mesta Zagreba snan slučaj občinskih svetovalcev Milčić in Batušić (demokrata), ki sta bila udeležena pri izgreduh. Dr. Srkulj vprašuje dalje, kaj namerava ukreniti, da se ohrani v mestu javni red in mir, da se obvaruje meščanstvo pred jugoslovensko omladino in kaj namerava ukreniti, da se pozove gori imenovana občinska svetovalca na odgovornost.

Govor dr. Srkulja je blokofašistovska masa na galeriji spremljala s huronakimi medklici. Blokofašisti so v enomer kritični in vplili: »Doli s Srbii! Doli s demokratii! Doli računalci! Obenem se je galerija vmešavala v potek seje in s palicami grozila demokratskim občinskim svetovalcem. Načelnik dr. Heinzl je mirno trpel te izbruhe in se ničeno smejal. Ko so demokratski občinski svetovalci načelnika Heinza opozorjali, naj napravi red na galeriji, je galerija kričala in vplila: »Ne smejte govoriti! Ne dajte jim besede!«

Načelnik Heinzl je dr. Srkulju odgovoril, da so mu sicer izgreli pred hrvatskim Sokolom znani, ni mu pa smano, kaj so ukrenile oblasti. Opozoril je na te izgrede policijo in vlado. Izjavil je, da bo zagrebško meščanstvo prisiljeno, da se samo brani in da seže po samopomoči. Uradno mu ni znano, kaj sta zakrivila občinska svetovalca Milčić in Batušić, uradno mu ni znana njihova vloga pri izgreduh. Vlada sama nosi odgovornost za nadaljne posledice.

Društvene vesti.

— Moška podružnica »Družbe sv. Cirila in Metoda za št. Jakob in Trnovo vabi vse člane in prilatelje družbe na redni letni občni zbor v sredo dne 5. aprila 1922. ob 20. uri v gostilni pri Lozarju, Rožna ulica št. 15. Dnevni red običalen.

— Klub Primorci. Se objavljene občni zbor »Kluba Primorci« se ne vrši kakor rečeno v posvetovalnici na magistratu (ker je ta oddana) ampak pri g. dr. Gregorinu, Bleiweisova cesta št. 21.

— XXXVIII. redni občni zbor pevskega društva »Slavec« se vrši v soboto, dne 8. aprila t. l. ob 20. v društvenih prostorih. — Upravni odbor nabaviljalne zadruge javnih nameščencev in vpokloencev v Ljubljani r. a. z o. s. sklicuje izredni občni zbor na dne 27. aprila 1922. ob 20. ki se vrši v dvorani Mestnega doma. Dnevni red: 1. Poročilo upravnega in nadzorovalnega odbora o računskem zaključku dne 31. decembra 1921. 2. Prememba pravil. 3. Volitev upravnega in nadzorovalnega odbora. 4. služnostni. Pristop imalo je član.

— Občni zbor zadruge sedlarjev in čarjev vozov se je vršil v nedeljo, 26. t. m. ob navzočnosti velike udeležbe članov. došlih tudi iz Štajerske. Na dnevnem redu je bilo več važnih točk ter se je tudi določilo glede preizkušnje za učence, da se prično 1. aprila in nadalje vsako četrtletje. Za mojstre, kateri so vzeli obrtne liste po 1. januarju 1919, se vršilo preizkušnje kadar žele, a je treba preizkušnje načelniku. Načelnstvo.

— Gospodarsko napredno društvo za Sentjakovski okraj ima centralno svojo odborovo sejo v petek dne 7. aprila, ker je dne 8. aprila občni zbor moške podružnice Sentjakovsko-trnovske, na katerega vabi svoje člane, da se ga udeležijo v čim največjem številu.

ce. (Galerija, kjer so bili po večini poleg blokofašistov navzoči še tramvajski uslužbenci, je viharano ploskala govoru načelnika).

Pri prvi točki dnevnega reda o sprejetju davka na igralne karte je bila seja mirna. Glede druge točke o povzrajanju tarifov cestne železnice pa se je unela daljša debata, tekmo katere je prišlo do viharnih prizorov, povzročenih z galerije. Demokratski občinski svetovalec dr. Juriša je ugovarjal predlogu za 250% povišanje tarifov cestne železnice, navajajoč, da je slično povišanje ravno sedanja blokaška večina v prejšnjem občinskem svetu odklonila in zavrgla. Omenjal je dalje še tri dni trajajočo, popolnoma neutemeljeno stavko tramvajskih uslužbencev. Ta stavka nima medznega znčenja, ampak je provocirana iz zgolj političnih namenov proti Srbom. Dr. Juriša naglašala dalje, da ni o stavki in nje vzrokih nikakega uradnega poročila, ampak iz »Hrvata« je posneti, da tramvajski uslužbenci stavkajo radi dveh kontrolorjev, ki sta organizirana slučajno v društvu »Hrvatski Radniki«.

Govor dr. Juriše so blokofašisti na galeriji nepretrgano motili z raznimi medklici proti Srbom in demokratom ter so zahtevali, da načelnik dr. Juriši odvzame besedo. Dr. Heinzl je to mirno trpel. Načelnik ni niti galeriji dal ukora. Galerija je vedno kričala in zahtevala, da se oba kontrolorja kot »nadažna Srba« odpuštila iz službe. Dr. Juriša ni mogel nadaljevati govora.

Frankovec dr. Prebeg je odgovorjal dr. Juriši in zahteval takojšnji odpust obeh kontrolorjev. Dr. Juriša mu je vzkliknil: »Zato, ker sta pravoslavna!« Dr. Prebeg pa je činično pripomnil: »Do danes ju še nismo mogli odpuštili, zahtevamo pa njihovo odpuščanje iz službe, da se napravi red in mir pri tramvajski družbi.« Načelnik Heinzl se je ironično smejal. Galerija pa je vedno in čim dalje hujše insultirala demokratske občinske svetovalce ter zahtevala, da se morajo odstraniti iz dvorane. Dr. Juriša je na to protestiral v imenu ugleda in dostojnosti mestnega zastopstva ter izjavil: »V imenu svojih tovarišev in v svojem imenu odločno protestiram proti takemu postopanju, protestiram, da se krši svoboda govora in v znak protesta zapuščamo občinsko sejo.«

Po tej izjavi so demokratski občinski svetovalci korporativno zapustili dvorano. Nekateri mirnejši in treznejši blokaši so jih prigravljali, naj ostanejo. Demokratje so pri svojem sklepu vztrajali, ker jim načelnik dr. Heinzl ni hotel dati zadoščenja. Teror galerije je trajal dalje.

Po odhodu demokratov je nastal mir in je občinski svet prišel z generalno debato o proračunu. Blokaš dr. Pavlič je pozival zagrebško meščanstvo, naj se brani samo in naj se organizira v obrambnem društvu. Blokaši so ustanovili posebno fašistovsko društvo.

Julijska krajina.

— Dve resoluciji. Na običnem zboru Zveze slovenskih županstev na Goriškem sta bili sprejeti dve resoluciji. V prvi dvigajo župani slovenskega dela dežele svečan protest proti nepostavljeno poseganju državnih oblastev v pravice in svobodnjino naših neodvisnih občin. Pozivljajo zastopnike v parlamentu in v deželi, da zastavijo vse svoje sile za ohranitev deželne in občinske avtonomije. Druga resolucija se tiče agrarnih operacij v deželi in zahteva obnovev urada krajevnega komisarija za agrarne operacije, naglašajoč, da je ta korak zlasti za slovenski del dežele ogromne važnosti. Protestirajo odločno proti zavlačevanju vzpostavitve tega urada s strani glavnega civilnega komisarijata in zahteva, da prične vlada takoj izvrševati v deželi veljavne agrarne zakone.

— Voljaški grobovi ob Soči in Plavi. Te dni se je vrnila na Dunaj posebna avstrijska komisija, ki je imela nalog, da obišče grobove padlih avstrijskih vojakov, ki so pokopani na pokopališčih ob Soči in Plavi. Komisija je izjavila, da so grobovi dobro ohranjeni in da skrbijo zanje Italijani ravno tako kakor za svoje.

— Zveza slovenskih županstev na Goriškem je imela v Gorici 23. t. m. svoj redni občni zbor, katerega se je udeležilo imponentno število občinskih zastopnikov. Razven trbiškega okraja so bili zastopani vsi drugi. Za predsednika zveze je izvoljen Anton Mikulj, župan pri Sveti Luciji, za podpredsednika Ignacij Kovač, župan v Ajdovščini. Na zborovanju je predeval dr. Bobič zelo aktualno in zanimivo o predmetu: »Občina in občinska avtonomija«

Spominiajte se Družbe sv. Cirila in Metoda

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 1. aprila 1922.

— O posetu kralja Aleksandra v Sloveniji. Med telefonskimi vestmi smo zabeležili poročilo beogradske »Pravde«, da namerava kralj Aleksander z romunsko kraljico Marijo posetiti tudi Slovenijo, zlasti Bled. Informirali smo se pri pokrajinski vladi in izvedeli, da o tem posetu na vladi ni ničesar znanega.

— Župan dr. Lj. Perč ima teške ure. V kratki dobi svojega uradovanja je navallil na Ljubljano breme, ki ni več dosti manjše nego 150 milijonov kron. Koalirane stranke med seboj naravnost tekmujejo, katera bi stavila dragocenejši predlog: milijoni jim kar frče iz ust, ljubljanske davkoplačevalce pa polivata zona in kurja polt. S čim bodo in kdaj bodo te ogromne dolgovne plačali? Kako naj zmagujejo vse te nove davščine, gostaščine, takse in doklade? Vse stoka in joka, da komaj diha pod neznoznimi bremen, a ne mine niti ena seja obč. sveta brez novih bremen za ljubljanske davkoplačevalce. Ljubljana obeta postati čez noč tako mesto samih hračev; palače se dvignejo na vseh koncih in krajih, a v njih bodo stanovali ljudje, ki se bodo morali živiti le z vodo in zrakom. Župan Perč ima hude skrbi; rad bi se uprl, a se ne upa. Zvezane ima roke in noge, da ne more storiti niti svobodnega koraka in roditi niti ene svoje misli. Ve da je odvisen na vse strani in da lahko vsak hip odleti v nič, od koder je prišel; ve, da je igrača zelenih nemaničev, ki se igrajo z milijoni kakor z blatom in peskom. Zato zbula ta župan usmiljen, nikdar se ni imela Ljubljana za župana moža, ki bi bil tako brez volje brez pomena in vpliva, brez vsakršnih izkušenj v obč. upravi, kakor ga ima danes. A nikdar še nismo imeli župana, ki bi imel tako težkih ur v zavesti, da je za svoje mesto nezrel ter da ni več daleč čas, ko bo vsa Ljubljana preklinjala dobo, ki je po neumni igri usode izročila mestno gospodarstvo v roko otročjim diletantom in demagogom.

— Gašperčekov teater v dvorani. Mestnega doma je faliral, ali vsaj ne igra več. Pa ga niti ne potrebujemo več, ker Gašperček daje zdaj svoje predstave v veliki dvorani občinskega sveta. Lutke poskakujejo, mahajo, brcalo, se prekopicujejo kakor resni ljudje; toda natančno se jim vidi žice, ki jih zanje potegujejo za odrom skriti igralci in čujejo se tudi vedno isti glasovi. Scenarij zadnje predstave »Preganjana nedolžnost« ali izstradana ljubezen« je tale: Izrael Kocmur reče županu dr. Perču, naj gre v Beograd. Župan se brani, zakaj žena se, saj ne pozna nikogar in nihče ne pozna nje. — »Moraš iti!« zareži končno Kocmur. »Če kaj dosežeš, bo dobro za nas; če ne dosežeš ničesar, na poveš, da je vlada kriva, ker občinski svet mlati prazno slamo.« — Dr. Perč gre; prijazno ga sprejme minister Pucelj, še prijazneje je minister Pribičević. Oba mu obeata vso podnoro, ki je mogoča. Zda bi moral iti Perč še k zastopniku socialnega ministra, a se zmoti in gre k ministru samemu. Dr. Perč ve, da je dr. Žerjav težko bolan, da se med blazinami bori z nalvišjo temperaturo, da jedva sope in govori. Vendar gre k njemu in ga razžali: JDS očita konservativnost in povdara, da bo hodil še nadalje raiši s SLS, nego z naprednjaki in svobodomislci. Kaipada se bolni minister, ki je od vročice in noči brez spanja že itak razburjen, zda razburj. Se hite, in pove županu: »Če JDS ni zanič, čemu pa hodite potem k ministrom JDS in SKS? Išcite opore le pri SLS, pri JSDS in pri komunistih, mene pa mušajte na miru!« — Župan se vrne v Ljubljano; zavest ima, da ga je grdo polomil. Vse je bilo že dobro, a s svojim nastopom pri dr. Žerjavu si je pokvaril vse. Pa pride izrael Kocmur: »Kako je bilo?« — Župan pove. »Izvrstno!« se razveseli Kocmur. »To poveš na javni seji občinskega sveta! To bo imenitno agitacijsko sredstvo proti JDS, proti dr. Žerjavu!« — »Ne, ne!« se brani župan in prebledi. »Ne maram dolati hude krivi! Ja sam diplomata, štim kao miš... Bolje bo za nas m za mesto.« — Toda Kocmur zareži znova: »Moraš! Javno poveš. Čakaj, dr. Stanovnik te javno vpraša, a ti sporočiš lepo no resnič, kako te je dr. Žerjav nahrnil. To bo kolosalen efekt. Tovarj bo tulil za NSS, Kremlj za SLS, jaz za JSDS, in vsa glasila občinske koalicije zaženejo za nami vik in krik. Da nismo storili, kar smo ohetali, zvrnemo na JDS, in naši volilci bodo verjeli, da je dr. Žerjav kriv vse naše polomile!« — In Kocmur je pripravil predstavo. Štirinajst dni so se vadili z lutkami;

končno pa so nastopili z njimi. In lutke so skakale, mahale, brcale, se prekopicovale, zabava pa je bila kakor v pravem Gašperčkovem teatru. — O pokrajinskih namestnikih v Beli krajini. Pišejo nam: Najavljene prihode g. pokrajinskega namestnika Hribarja v Belo krajino. Belokranjci se nlegovega prihoda veselijo in ga sprejmo z vso iskrenostjo. Pri tej priliki pa tudi žele, da bi se g. pokrajinski namestnik na lico mesta prepričal, kako umazano vodo morajo piti Črnomalci, ker se merodajni činitelji ne zgne, da bi se popravil že dve leti pokvarjeni vodovod.

— Neosnovani napadi na volaško upravo. Večkrat čitamo v opozicijskih listih pritožbe naših voljakov, ki služijo v Stari Srbiji. Voljaki se bale pritožujejo v prvi vrsti zaradi preslabe hrane. Navajajo v svojih pritožbah tudi, da je v nekaterih voljašnicah v Srbiji premalo vodnjakov, tako, da jim je skoraj nemogoče, da bi se mogli pošteno umiti. Pred kratkim so se čitale v listih »Novi Cas« pritožbe glede voljašnice v Vranji. Kakor doznavamo od merodajne strani, so te pritožbe popolnoma neosnovane. V voljašnici v Vranji se nahajalo na dvorišču trije vodnjaki in ena sesalnica vode, ki so do sedaj vedno zadostovali potrebam polka in tudi sedaj zadostujejo, tako da je vsem volakom vedno dovolj vode na razpoložanje. — Prehrana volakov je dobra, kar dokazuje dobro zdravstveno stanje moštva. Voljaki dobivajo vsaki dan meso s fižolom, krompirjem ali kislim zeljem. Poleg tega so dobili voljaki v Vranji od 1. decembra do 22. februarja t. l. enkrat po 300 gramov pečenke in 22krat po 300 gramov vina ali po 400 gramov piva. — Dvorana za bolnike se nahaja v oficirskem domu, kjer vlada red in čistost. Vsak bolnik dobi vedno ono hrano, ki mu jo predpiše polkovni zdravnik. Iz vsega tega se vidi, da so te pritožbe volakov po večini brez podlage. Narodni poslanci, ki so v teh pritožbah pozivali, naj se zavzamejo za volake, se lahko sami prepričajo na lico mesta o neistinitosti teh pritožb, ki, čeprav so brez vsake podlage, škodujejo ugledu naše vojske.

— Predavanje o lakoti v Rusiji. Odbor ruskih beguncev v Ljubljani je vabil par dni na včerajšnje predavanje univerzitetnega lektorja dr. M. Probraženakova o lakoti v Rusiji. Zanimanje za to predavanje je bilo razmeroma veliko, toda sdi se, da je večina prisiljena vodstva ruske kolonije v Ljubljani to zanimanje precej skrhla a nepotrebnimi izrazi na naslov sedanjih ruske vlade, kar je dokazalo ničlo številno poslušalcev v mali in v veliki dvorani univerze. Je treba pa priznati, da naše javno mišljenje nikakor ne simpatizira z reakcionarnimi carističnimi tendencami, kakor tudi ne simpatizira samo z boljševiškim principom. Akcija za pomoč lačnemu ruskemu ljudstvu je mogoča le na podlagi bratskega demokratizma in spoštovanja slovenskih načel. To je bilo vsakakor tudi stališče g. predavatelja, ki se ni dotaknil niti s eno besedo sedanjih političnih razmer v Rusiji, ampak je na podlagi statističnih podatkov iz zgodovine in neposredne preteklosti, kakor tudi iz fatalnih pogorlov bivšega carističnega režima ovesitil vzroke sedanje lakote v Rusiji. Da novi režim ni mogel teh pogorlov popraviti in da je grešil tudi on, je pač naravno. G. predavatelj je govoril v dobri slovenščini. Predavanja se je udeležil kot zastopnik vlade g. V. Baltić. Akcija za pomoč lačni Rusiji bo treba med nami pač drugače organizirati, ako hočemo, da bo dosegla vsaj delni uspeh. Prihodnje dni pričobimo nepristransko službeno poročilo Mednarodne lige društev Rdečega križa o beljanskih razmerah v lačnih ruskih gubernijah.

— Evangelistična cerkvena občina. Zaradi bolezn gospoda župnika se moralo preložiti božje službe na velikonočni petek.

— Predavanje o dr. Franc Bulču. Udruženje dalmatinskih akademikov v Ljubljani vabi vse prijatelje znanosti na javno predavanje g. dr. univ. prof. Josipa Mantuanija o znanem jugoslovanskem arheologu in naučniku dr. Franc Bulču, ki se vrši v nedeljo 2. aprila v veliki dvorani univerze točno ob 10. uri. — Dr. Franc Bulč je jugoslovanski naučnik, ki si je pridobil s svojimi raziskovanji i studijami v Dalmaciji svetovni sloves. Predavanje je naučno in predvsem izredne važnosti, ker spoznamo velikega našega naučnika in z njim na levo naših klasičnih tal. Vstopnina prosta.

Jutri, v nedeljo vsi na koncert „Slavije“ na Viču.

— Zrebanje srečk »Kola jugoslovanskih sester«. Glavni dobitek srečk »Kola jugoslov. sester« je zadela serija C štey. 16.879, drugi dobitek pa serija A 7270. Ostale dobitke pričobimo v prihodnjih dneh.

— Zvišanje brzojavnih in telefonskih pristojbin za inozemstvo. S 1. aprilom t. l. je kot enakovrednost franku določenih 15, petnajst dinarjev. Od tega dne se pri vseh inozemskih brzojavnih in telefonskih pristojbinah plačuje za vsak frank ali del franka ikratni znesek v dinarski veljavi. Pristojbina za Avstrijo, Italijo, Madžarsko in Rumunijo je 18 cent — 2,70 din.; za Čehoslovaško, Francijo in Nemčijo 25 cent — 3,7 din. od besede. Pri vseh inozemskih brzojavkah je še vedno računati eno besedo več kakor lih ima v resnici eno javka. Telefonski pogovori: Maribor-Leibnitz 1,50 franka — 22,50 Din.; Maribor-Graz, Ptuj-Graz, 2 franka — 30 Din.; Celje 45 Din.; Ljubljana-Graz, Maribor-Wien, Zidani most-Wien, Celje-Wien, Ptuj-Wien, 5 frankov — 75 Din.; Ljubljana-Wien 6 fr. — 90 dinarjev za enoto pogovora.

— Seja prehranjevalnega odseka, mesni pododsek. I. jugoslovanskega vsesokolskega odbora se vrši dne 3. aprila 1922. ob 19. uri v zletni pisarni (Narodni dom). Člani tega odseka naj se seje zanesljivo udeležijo.

— Štabni zdravnik v p. dr. Turšič umrl. V noči od srede na četrtek je v Mariboru umrl v javni bolnici bivši štabni zdravnik dr. Ivan Turšič, špeditelj za notranje bolezni. Pokojnik je kot aktivni polkovni zdravnik pod Avstrijo mnogo pretrpel. Ob izbruhu vojne so ga mariborski nemurji ovadili, da je pri vnovčenju postonal pristransko ter odvrčal mobiliziranje od vojaške službe. Vtaknili so ga v preiskavo. Izkazalo se je sicer njegova nedolžnost, vendar mu niso zaupali, poslali so ga raje v taborišče Strnišče pri Ptuj, kjer je ostal do prevrata in avanziral do štab. zdravnika. Ob prevratu je postal sanitetni šef pri Štaterskem območnem poveljstvu, organiziral sanitetno službo v vojaških bolnicah, ter si sploh pridobil mnogo zaslug v svojem pokliu. Zadnji dve leti je izvrševal svojo privatno prakso. On je bil, ki je lani osebo rešil življenje 60 letnemu jubilarju dr. Pavlu Turnerju. On sam je bolehal na srčni bolezni, ki ga je prerano spravila v grob. Blag mu spomin!

— Kdo bo novi lavantinski škof? Mariborska »Straža« imenuje kot kandidata na izpraznjeno stolico lavantinskega škofa v Mariboru bivšega tržaškega škofa dr. Andreja Karlina in posl. prof. dr. Hohnleca. K tej vesti pripominjamo: Vest, da bi postal škof dr. Hohnlec, se nam ne zdi verjetna, ker ni pričakovati, da bi vlada dovolila, da bi zasedel škofovski stolico v Mariboru aktiven politik. Bivši tržaški škof dr. Karlin je, kakor je znano, danes škof »in partibus infidelium« in sicer v fašistovskem smislu, ker se je moral umakniti dejanski sili, ki so jo izvajali nani tržaški fašisti in italijanska vlada sama.

— Iz magistratne službe. Ravnatelj mestnega užitniškega zakupa g. Peter Grasselli je bil na svojo prbojno upokojen s 1. julijem. V znak hvalečnosti in spoštovanja do prvega slovenskega župana v Ljubljani — leta 1882. so Slovenci zmagali pri obd. volitvah, nakar je bil izvoljen za župana g. Grasselli — mu bo mestna občina izplačevala kot pokojnino polno njegovo mesečno plačo. Njegovo mesto bo razpisano. Takisto je bil tudi vpokojen ravnatelj mestne plinarne g. Andrej Senekovič proti stalni mesečni pokojnini 2800 K. Obenem se mu da prosto stanovanje v novi mestni stanovanjski hiši in se mu povrnejo selitveni stroški. Njegova služba se razpiše. Zanj se zahteva kvalifikacija inženjerja kemije. Ravnatelj mestnega knjigovodstva g. Ivan Volc je bil pomaknjen v kategorijo A mestnih uradnikov.

— Obratno ravnateljstvo južno železnice do prodalo proti najugodnejši ponudbi naslednja množice starega železa in sicer: ca 26.500 kg železne pločvine; ca 50.000 kg težkega kovanega železa; ca 60.500 kg drobecev iz delavnice; ca 32.600 kg razkosovalnega železa ca 47.000 kg stružcev železnih; ca 23.000 kg stružcev jeklenih; ca 12.000 kg komerence litine; ca 7.000 kg strojne litine; ca 9.000 kg ognjenih cevi (Feuerrohre); ca 10.000 kg peresnega jekla in ca 15.000 kg koleznih obrobov. Prodaja se izvrši franko vagon, postaja juž. žel. za obračun je merodajna teža, ki se ugotovi pri prodajni postaji. Kvaliteta materiala se ugotovi po obojestranskih izvedencih. Ponudbe naj se predložijo najkasneje do 10. IV. 1922.

— Iz hranilnične službe. Višji ofic. »Mestne hranilnice« g. Matija Rodč je bil imenovan za kontrolorja, g. Fr. Trtnik pa pomaknjen v III. čin. razred. Vsem uradnikom hranilnice je bila s 1. aprilom priznana posebna nagrada.

— Redek jubilej. 1. t. m. je slavil Tomaž Kosce, delavec tukajšnje tovarne Avgust Dreise, svoj 50-letni službeni jubilej. Stari Tomaž je od leta 1872. dalje neprerenehoma v tej tovarni in opravila kljub visoki starosti čil in zdrav kot vzor delavca svoj posel. Tvrdka je »zlatega« jubilarja na primeren način počastila. — V torek, 4. aprila t. l. slavi mestni požarni čuvaj na ljubljanskem Gradu g. Blaž Svetel 40-letnico zvestega požrtvovalnega in odgovornosti polnega službovanja. Z isto skrbjo bdi še danes njegov oko nad ljubljanskim prebivalstvom kakor v njegovi mladosti in oznanja vestno vsak požar. Za časa potresa, ko je bežalo vse iz svojih stanovanj, je vztrajal zvesto na ljubljanskem stolpu in se

ni strašil nobene nevarnosti. Tu se je pokazal pravega junaka. Veliko nesreč je odvrnil od ljubljanskega mesta, zato je umestno, da se ga tem potom spominjamo. Kakor čujemo, se bo tudi mestna občina spomnila na primeren način udanega svojega uslužbenca.

— O aferi »Sloven. eskomptne banke« smo dobili na razpolago interpelacijo radikalnega kluba v parlamentu, ki jo pričobujemo v prilogi in na katero opozarjamo naše čitatelje.

— Ribarski tečaj na Bledu. Kmetijski oddelek Pokrajinske uprave za Slovenijo priredi v dneih 11. in 12. aprila t. l. na Bledu drugi dvodnevni tečaj za umetno ribogojstvo po programu, ki ga pravočasno objavimo. Zbirališče je prvi dan pri ribjem vališču na Bledu. Prijave sprejema oddelek do 8. aprila, lahko pa se priglasijo udeleženci tudi neposredno prvi dan tečaja. Posebnega ozira vrednim prošnicam bo podelil oddelek za kmetijstvo podpore za udeležbo tečaja. Prošnje je vložiti najkasneje do 12. aprila tega leta.

— Smrtna kosa. V Ljubljani je umrl trgovec in rokovčar pod Trančo št. 1 g. Anton Leutgeb in gđ. Marija Kalan, bivša lastnica nožarske tvrdke N. Hoffmann. Blag jima spomin!

— Mestna hranilnica ljubljanska v ponedeljek, dne 3. aprila ne uradiuje. — Gostilničarstvo se udeležijo protestnega shoda proti davčnemu vitaku v ponedeljek vsled sklenla občnega zbora polnočestevlno. Gostilne, restavracije in kavarne ostanejo radi prehrane občinstva odprte. Zadruga.

— Brivnice bodo v ponedeljek med časom protestnega zborovanja, to je od 11. do 14. ure zaprte.

— Sindikizirane banke naznanjajo, da z ozirom na poziv trg. in industrijskih korporacij v ponedeljek 3. t. m. ne bodo poslovale.

— Popravek. V včerajšnjem uvodnem članku »Upravno sodišče za Slovenijo« se ima v 4. stolpcu v šesti vrsti beseda »primeren« pravilno glasiti »primeren«.

— Atelje »Helios« Veljčan Bešter ima razstavo slik »Hamleta« na vogalu Aleksandrove ceste, nasproti glavne pošte, ter se dobivajo te različne velikosti kakor tudi razglednice v atelje »Helios« na prodaj.

— Jugo-Avto, družba s trgovino motornih vozil, se je ustanovila v Ljubljani, Poljanska cesta 3. Voč v današnjem oglašju.

— Nova žneecerijska trgovina V. Tratnik & K. o. p. se je otvorila danes na Sv. Petra cesti 35.

— U inozemstvo outovati nile potrebno za nabavu ukusnih ortica, kostima, bluza kao i jnih oddevnih potrebština za gospode, gospodične in diacu, ter usled rane i teftine nabave robe kupujete najteftitne kod »OLIVERA« F. J. Roset, Zagreb, Illica br. 11.

Sokolstvo.

— Seja odbora Jugoslovanskega Sokolskega Saveza se je vršila dne 25. marca v saveznih prostorih v Ljubljani. Seje so se udeležili zastopniki vseh žup, razen 4, ki so najbolj oddaljene. Pri seli se je razpravljalo o organizacijskih zadevah Saveza, dalje o pripravah za I. jugoslovanski vsesokolski zlet ter o jugoslovanski Matici. Sklenjeno je bilo, da se vrši glavna skupščina Jugoslovanskega Sokolskega Saveza v mesecu septembru t. l. Dalje je bilo sklenjeno, da se spremeni pokrivalo za ženski naraščaj v toliko, da so trakovi pri beli ruti rdeči. V zadevi pokrivala ženske dece je bilo sklenjeno, da se opozori vsa društva, da pazijo na to, da ne bodo dalmatinske (čepice) prevlekile ter da ne bodo zakrivala ušes. Sklenjeno je bilo, da se pozove vse brate in sestre, ki nimajo kroja, da se udeležijo zleta v narodnih nošah. Dalje je bilo rešenih še več podrobnih organizacijskih zadev, o katerih se poroča v »Sokolskem Glasniku«, oziroma »Vestniku T. O.«. Predlog zagrebačke župe v zadevi vojaške službe je bil odklonjen ter se predloži s polasnili v ponovno izjavo vsem župam.

— Godba k prostim vajam članic za I. jugoslovanski vsesokolski zlet je izšla ter se narača pri jugoslovanskem Sokolskem Savezu. Cena komadu je 10 Din. — Mednarodna tekma v Ljubljani. Za mednarodno tekmo so do sedaj prijavili svojo udeležbo Francozi, ki javljajo, da se udeležijo zleta tudi razni drugi ugledni člani telovadne organizacije gimnazij, med nli. mi predsednik Cazalet. Od drugih članov mednarodne zveze do sedaj niso došle prijave, sigurno pa je, da se udeležijo tekme Čehi, Belgijci, Francozi in Jugoslovenci.

— Dela na telovadišču za I. jugoslov. vsesokolski zlet prično dne 3. aprila. Začne se predvsem s planiranjem. Dela za tribune, na katerih bo prostora za 40.000 gledalcev, so razpisana ter je določen zadnji termin za vlaganje ponudb 15. april. Tribune morajo biti izvršene do 15. julija t. l. Stavbni odsek je izdelal vse podrobne načrte, ki bodo v prihodnjih dneh razstavljeni.

— Sokolski razglednica. Jugoslovanski Sokolski Savez ima v zalogi več vrst sokolskih razglednic. Pozivljamo vse brate in sestre, da kupujejo povsod samo te razglednice ter odklanjajo drugo tozadevno blago, ki ni domačega izvora.

— »Sokoli« v Šiški priredi v nedeljo dne 2. aprila ob treh popoldne v društveni telovadnici »Telovadno akademijo« s sodelovanjem društvenega orkestra. Spored. člani: a) proste vaje za vsesokolski zlet v Ljubljani, b) vaje na bradli; članice: proste vaje za vsesokolski zlet v

Ljubljani; moški naraščaj: a) proste vaje za vsesokolski zlet v Ljubljani, b) skupine; ženski naraščaj: a) proste vaje za vsesokolski zlet v Ljubljani, b) vaje na konju; moška deca: a) vaje s palicami za vsesokolski zlet v Ljubljani, b) vaje na konji; ženska deca: a) vaje z obroči za vsesokolski zlet v Ljubljani, b) narodni ples; člani in članice: telovadni ples. Vaje izvajajo izbrani telovadci in telovadke. — Zdravo!

Telefonska in brzojavna poročila.

BOLEZEN KARLA HABSBURGA.

— Dunaj, 1. aprila. (Izv.) Snoch ob 10. je prispela semkaj vest pariške »Agence Havas« iz Funchala, da se nahaja Karel Habsburg v deliriju. Havas naglašja, da je Karlovo stanje kritično. Iz Budimpešte pa je nasprotno prispela vest budimpeštanske »Korrespondence«, ki naglašja, da je nastopilo v Karlovi bolezni izboljšanje. Temperatura znaša 38°. Bolnik je izven vsake nevarnosti in je dobil apetit.

— Budimpešta, 1. aprila. (Izv.) Kakor poročajo listi, je obmejni grof Pallavicini dobil od grofa Karolylla, ki se mudi v Funchalu, od 30. marca datirano brzojavko, da se je stanje bivšega kralja Karla, ki je bil dne 28. marca kritično, izboljšalo. Pljučnica je lokalizirana, razširjenje vnetja omejeno. Vročina se je znižala na 38°. Po mnenju zdravnikov je Karel že izven nevarnosti. Cita je vsled naporov izmučena. Cita ne more prenašati podnebnja. Dogodki zadnjih dni so jo zelo potrli. Karel je zelo suhišal, postal je suh in je zelo osivel.

— London, 1. aprila. (Izv.) Reuter je včeraj ob 3. popoldne prekel brzojavno vest iz Funchala: Bolezen bivšega kralja Karla se je poslabšala.

— Pariz, 1. aprila. (Izv.) Profesor na dunajski kliniki dr. Delug je odpotoval proti Lisaboni in od tam potuje v Funchal.

— Budimpešta, 1. aprila. (Izv.) Po vseh katoliških cerkvah so včeraj molili za ozdravljenje bivšega kralja Habsburga. V cerkvah so bile posebne molitve. Madžarski rojalisti in visoka aristokracija so imele posebno mašo v frančiškanski cerkvi.

VELIKANSKA RUDARSKA STAVKA.

— Washington, 1. aprila. (Izv.) Včeraj je pričelo stavkati v vseh severoameriških premogovnikih nad 600.000 rudarjev za izboljšanje mezd. Vlada in lastniki rudnikov stavko mirno opazuje. Severne države imajo za dva meseca premoga v zalogi.

Turistika in sport.

— Nogometna tekma S. V. Rapid-Maribor proti ljubljanski Šparti se vrši v nedeljo dne 2. aprila 1922. ob pol štiri popoldne na igrišču S. K. Irije pred državnim kolodvorom. Za tekmo vlada mnogo zanimanja, ker Šparta nastopi prvikat v letošnji sezoni v Ljubljani in je to revančetekma med omenjenima kluboma. — Dne 25. marca t. l. igra tekma med obema kluboma v Mariboru je končala z rezultatom 5:4 v prid S. V. Rapida. — Vstopnice se dobe od pol 3. ure dalje pri blagajni na igrišču.

Borzna poročila.

— Zagreb, 1. aprila. Prosti promet: Curih 62.50, Pariz 29.75, London 1455.—, Berlin 112.—, Dunaj 4.40, Praga 620.—, Italija 16.70, Newyork 318.— (čeki). Valute: dolar 317.—, 319.—, lira 16.25, 16.35. — Curih, 1. aprila (Izv.) Predborzar: Zagreb 1.55, Newyork 5.1525, Pariz 46.45, London 22.55, Praga 9.75, Trst 26.50, Berlin 1.7375, Dunaj 0.0685, Budimpešta 0.625. — Curih, 1. marca. (Preko Dunaja.) Zagreb 1.575, Dunaj 0.069, Budimpešta 0.57, Berlin 1.7751, Praga 9.776, Milan 26.425, Pariz 46.451, London 22.551, Newyork 5.1524. — Trst, 31. marca. Zagreb 5.97, Berlin 6.35, Praga 37.—, Pariz 176.50, London 85.70, Newyork 19.45, Curih 380.50. — Budimpešta, 31. marca. Zagreb 264.—, Dunaj 11.56, Berlin 280.—, Praga 1650.—, Newyork 830.—, Curih 16975.—.

IZJAVA.

Z ozirom na članek, objavljen v »Slovencu« dne 30. marca in podpisano po dr. Antonu Breclju in na članke »Jugoslavite« ter »Slov. Naroda« z isto vsebino naznanjam, da odgovorim, kakor hitro bom imel za to zbran ves dokazni material. Ob enem prošim vse svoje tovariše, ki so v avgustu 1914. l. služili pri »Lastträgerabteilung 1/3« v Trstu, se peljali s oddelkom, ki mu je načeloval A. Casagrande, iz Trsta v Přemysl in ki so bili priča tedanlim dogodkom, oziroma vedo o njih iz ust prič ali Casagrande samega, tudi njegove tovariše v ruskem vjetništvu, ki jim je pokolni o dogodku pripovedoval, da mi javijo svoj naslov, oziroma mi pošljejo svoje izjave.

Emil Adamič
Pred Školijo 9/II., Ljubljana.

Afera „Slovenske eskomptne banke“.

Pred tednom dni je bila javnost alarmirana po »Poslanih«, objavljenih v raznih listih od obeh nasprotujočih si skupin v »Slov. eskomptni banki« v Ljubljani. Vsa stvar je izgledala za nepoučene zgolj kot nekaka borba za gospodarsko premoč v denarnem zavodu. Čez noč pa se je spor, ki je v resnici veliko dalekosežnejšega pomena, poostiril in postaja afera s političnim obeležjem. Glede »Slovenske eskomptne banke« je bila te dni vložena v parlamentu interpelacija na Ministra trgovine in industrije in na Ministra notranjih del in sicer od strani narodno-radikalnega kluba, kateremu ustežno slediti tudi drugi.

Uredništvu se je posrečilo, dobiti interpelacijo v originalnem srbskem tekstu in jo v sledečem priobčujemo v dobesedni slovenski prevodu:

Interpelacija na gg. Ministre trgovine in industrije in notranjih del.

»Slovenska eskomptna banka d. d.« v Ljubljani je bila ustanovljena še pred svetovno vojno pod firmo »Ilirska banka« od tedanjega voditelja klerikalne stranke v Sloveniji dr. Šusteršiča, katerega danes pozna cela naša država kot izdajalca Slovencev in najožjega prijatelja in agenta Habsburžanov.

Delniška glavnica banke znaša Din. 5.000.000.— v 50.000 delnicah po Din. 100.— (K 400).

V upravnem svetu, ki je bil v početku sestavljen izključno iz pristašev dr. Šusteršiča, prišli so pozneje tudi nekateri zastopniki trgovskih krogov in skupina Hrvatske eskomptne banke. Vendar so v njem obdržali premoč v svojih rokah dosedaj pristaši Šusteršiča, predsednik upravnega odbora pa je bil dosedaj Jean Pollak, fabrikant in vojni bogataš v Ljubljani, ki je sorodnik Šusteršiča, intimno ličan z njim in njegov politični pristaša celo še danes, ko je Šusteršič davno moral pobegniti pred gnjevom naroda v inozemstvo kjer ruje proti naši državi.

4. marca t. l. vršila se je seja upravnega sveta Slovenske eskomptne banke, na kateri se je konstatiralo, da je nadzorstveni svet rednim putem v smislu § 35 pravil banke pregledal in odobril bilanco in računski zaključek banke za l. 1921 in na kateri je tudi sam upravni svet odobril bilanco in računski zaključek banke. Na tej seji se je enoglasno sklenilo, da naj se 23. marca t. l. vrši občni zbor delničarjev banke, kateri je pravilno in v smislu statuta banke sklican v »Uradnem listu« t. l. v službenem listu za Slovenijo od 3. marca t. l. kjer je objavljena tudi odobrena bilanca in računski zaključek l. 1921, s podpismi nadzorstvenega sveta.

Vsled tega so delničarji banke, ki pripadajo trgovskim in industrijskim krogom in ki se kot narodni in antiklerikalni elementi absolutno ne slagajo z današnjo upravo v kateri sede pripadniki zločinskega Šusteršiča in to z velikimi koristmi za sebe, v zakonito predpisanim roku založili v svrhu pravice glasovanja na občnem zboru nad 27.000 delnic. Nasprotna grupa delničarjev — pristašev dosedanjega predsednika upravnega sveta Jana Pollaka je založila samo 9000 delnic.

Dosedanje predsedništvo banke videč situacijo po kateri je bila niemu protivni grupi narodnih delničarjev v naprej oskrbovana kvalificirana tričetrtinska večina na občnem zboru, sklicalo je na privatno stanovanje nekega težko bolnega upravnega svetnika ki že nad leto dni ne vrši svojih funkcij, sebo upravnega sveta za 19. marc t. l.

Na tej seji se sklenilo:

1.) Koontacija enega novega člana v upravni svet dr. Meglerja, svaka dosedanjega predsednika Jana Pollaka.

2.) Preklic rednega občnega zbora delničarjev sklicanega za 23. marec t. l.

3.) Emisija novih delnic za Din. 2.500.000.— in dodelitev teh novih delnic pristašem in interesentom dosedanjega predsedništva.

Vzlic temu, da je upravni svet banke po čl. 231 trg. zak. samo organ družbe, ki se absolutno mora ozirati na voljo in sklone večine delničarjev vendar je videč, da se bode njegovo vodstvo banke, ki je datiralo še iz zveze Šusteršiča vrnilo preklicati za 23. marca t. l. rednim putem sklicani občni zbor delničarjev in hotel s tem prenehati, da zavod preide v roke velike večine delničarjev ki so tako kot komitenti zavoda kakor lastniki od 27.000 delnic banke imeli pravico do vodstva uprave.

Toda ne samo to. Seja od 19. marca t. l. sklenila je tudi povišanje delniške glavnice za in. 2.250.000 katere je hotela definitivno dodeliti brez oziranja na dosedanje delničarje in edino v svrhu, da potom večine stvorjene na umetni način obdrži premoč v svojih rokah, svojim političnim pristašem v »Ljudski posojilnici« v Ljubljani in ki je istotako ustanovljena od Šusteršiča in v kateri ima on še danes velik vpliv, nadalje pa tudi »Jugoslovanski Unionsbanki« in »Slovenski banki« obe v Ljubljani proti malim koncesijam (nove grupe s staro grupo Pollaka vred bi dobile razdeljene med seboj novo izdane delnice v celoti od Din. 2.500.000.—) in navzlic katerim bi obdržali premoč pristaši Šusteršiča in s katerimi novimi grupami, ki bi v banki samo figurirale, bi javnost bila le varana o pravih lastnikih banke. Da bi dosedanje predsedništvo bilo hotelo dati priliko udeležbe na novi emisiji delnic tudi novoustanovljeni »Trgovski banki« v Ljubljani (naravno v razmerju posesti delnic Slovenske eskomptne banke od strani Trgovske banke) je neresnica, ker to banko so ravno ustanovili delničarji iz trgovskih in industrijskih krogov, ki so položili tudi za občni zbor Slovenske eskomptne banke, sklican na 23. marca t. l. 27.000 delnic in proti katerim je bila ravno naprjena nova emisija delnic.

Gori omenjeni sklepi seje upravnega sveta od 19. marca t. l. pa so nemoralni in nezakoniti in to iz sledečih razlogov, ugotovljenih že na seji sami od dveh upravnih odborikov, ki sta protestirala proti seji in njenim sklepom.

Sklepi te seje so nemoralni: s tem, da je dosedanje predsedništvo preklicalo občni zbor delničarjev, sklican za 23. marec t. l. in koontiral v upravni svet dr. Meglerja, svaka dosedanjega predsednika Pollaka, hotelo je ono na umetni način preprečiti veliki večini delničarjev, sestavljeni iz narodnih elementov, da le-ta dobi premoč mesto dosedanjih oseb — pristašev Šusteršiča, in to v svrhu, da se dosedanjemu upravni svetu stori večina, s katero bi se mogla majorizirati prava večina delničarjev, in s katero bi dobili popolnoma tuji elementi pravico razpolagati tudi z velikimi rezervnimi skladi zavoda brez obzira in na škodo prave večine delničarjev. Vse to je dosedanje predsedništvo hotelo doseči navzlic temu, da je po zakonu upravni svet dolžan čuvati interese večine delničarjev in navzlic njegov dolžnosti, da videč, da ne uživa več zaupanja večine delničarjev, noda demisijsko, kar bi bila logična posledica čuta upravnih svetnikov — pristašev Pollaka, da kot gentlemen ne morejo več upravljati zavoda in interesov delničarjev, ki do njih nimajo več zaupanja.

Argumenti, navedeni na seji od 19. marca t. l. za preklic občnega zbora delničarjev, da nadzorstveni svet ni pregledal bilance in računskega zaključka banke, kakor tudi da ni zadostno pojasnjeno postopanje ravnateljstva v nekaterih kupčijah, ki jo baje obremenjuje, ne odgovarja resnici. Nadzorstveni svet je pravočasno pregledal tako bilanco kakor računski zaključek banke za l. 1921 v smislu § 35 pravil banke in odobril bilanco in računski zaključek na tudi nelasne kupčije le revidiralo 5 revizorjev, ki so soglasno dognali, da je ravnateljstvo postopalo popolnoma pravilno in korektno tako, da je direktorji sam v svoji seji od 22. februarja t. l. sklenili, da se bo ravnatelj imenoval generalni ravnatelj in koontiral v upravni svet in to ravno kot znak satisfakcije radi obrekovanj, katera je moral pretrpeti.

Sklepi seje upravnega sveta banke od dne 19. marca t. l. na so tudi nezakoniti, ker seja, na kateri je bilo od 12 (odn. 11.) članov upravnega sveta prisotnih samo 5, včevši težko bolnega člana, na katerega stanovanju se je vršila seja, sloh ni smela da sklepa, to na radi tega, ker je v nasprotju s § 32 statuta banke, po katerem se morajo vsi upravni odboriki pravočasno pozvati na sejo upravnega sveta, eden od upravnih odborikov je prejel poziv na sejo šele 24 ur prele t. j. 18. marca predpoldne, ko je prejel v svoje, stalno bivališče Dunaj poslan telegram, tako da mu je bilo absolutno nemogoče, da v nekaj urah dobi dovoljenje za potovanje v našo kraljevinu tako od avstrijskih oblasti kakor tudi od našega dunajskega konzulata in razen tega potrdilo davčnega urada na Dunaju, da je plačal davke (kar je potrebno za potovanje

izven države) in da bi bil v Ljubljani že prihodni dan t. j. 19. marca predpoldne. Radi tega je ta član upravnega sveta takoj telegrafično protestiral proti seji sami in proti eventualnim sklepom z gornjimi tendencami.

Razen tega je od manišine na novo v upravni svet koontiran dr. Megler takoj nastopil svojo funkcijo in glasoval že na seji od 19. marca t. l. torej na isti seji, na kateri je bil koontiran, navzlic temu, da je mogel začeti fungirati po pravih banke šele 8 dni po koontaciji, in na osnovi garancijskega pologa v banki od 10 delnic zavoda, v katerega upravni svet je bil koontiran.

Nadalje je po § 5 in 22b pravil pridržano sklepanje o povišanju glavnice občnemu zboru. Po § 32 al. 2. pravil je potrebna (na seji upravnega sveta) prisotnost najmanj dveh tretlin članov upravnega sveta za sklone o povišanju delniške glavnice. Jasno je, da more ta odredba veljati samo za sklep o modalitetah izvršitve odloka o povišanju delniške glavnice, kateri odlok je pridržan obč. zboru. Prisotnih na seji na seji upravnega sveta od 19. marca t. l. od 12 odnosno 11 odborikov samo 5 odborikov, enemu na seji odvzeta možnost prisostvovanja.

Iz gornjih razlogov je tudi sam prisotni vladni komisar dr. Marš, šef ljubljanskega oddelka ministrstva trgovine in industrije protestiral proti sklenemu seji in posebno opozoril na namero predsedništva, da ob priliki povišanja glavnice izkora pravice dosedanjih delničarjev s tem, da dodeli nove delnice novim grupam na škodo in brez obzira na dosedanje delničarje.

Navzlic vsemu temu je dosedanje predsedništvo upravnega sveta objavilo 19. t. m. v listih, da preklicuje že sklicani občni zbor delničarjev banke od 23. marca t. l.

Prava večina delničarjev, ki je za občni zbor založila 27.000 delnic v svesti si, da je postopanje dosedanjega predsedništva naperjeno tako proti zakonu kakor proti moralnemu redu je razglasila 20. marca t. l. v listih, da se bo glavni občni zbor vrši navzlic omenjeni odloki predsedništva banke, že ker sklepi seje upravnega sveta od 19. marca t. l. niso nastali pravokreplni.

V poslednjem momentu pa je koalicijska, sestavljena iz predsednika upravnega sveta Jana Pollaka, t. j. intimusa izdajalca dr. Šusteršiča in iz grupe ličanov s Pollakom, izbrala poslednjo karto potom svojih zaupnikov, intervenirala je v Beogradu pri ministru trgovine in industrije, to na se je nemoralno in faktično položaj in informirano samo od strani ene same stranke, vmešalo kot administrativna oblast brez pravice v privatno pravne razmere delničarjev in izdalo sledeči odlok pod št. IV 1470 od 22. marca t. l.:

Ministrstvo je odločilo, da ugovor od strani vladnega komisarja na seji od 19. marca t. l. Slovenske eskomptne banke ni bil umesten in da se skleni te seje imajo smatrati kot polnovredne.

Ministrstvo trgovine in industrije je kot administrativna oblast naselilo tri gosodi in izdalo odlok o pravnomočnih odlokih v korist manišine delničarjev, ki je postopala tako proti zakonu kakor tudi proti moralnemu redu!

Ze ko je ta odlok bil v Ljubljani, in ko so ga objavili listi, je bila obveščena večina delničarjev, da bo še 23. marca, torej na dan samega občnega zbora, dospel v Ljubljano delegat ministrstva trgovine in industrije, da preišče celo afero. Jasno je torej, da trgovsko ministristvo samo ni popolnoma sigurno, dali je izdalo naravljen odlok.

Večina delničarjev, v svesti si svojih pridobljenih pravic, nikakor ni hotela opustiti svoje namere, da održi občni zbor vzlic temu, da je v zadnjem momentu nasprotna skupina dosegla od ministrstva trgovine in industrije z neresničnimi informacijami odlok, katerega izdati ministristvo sloh ni imelo nikake pravice.

Nasprotna skupina na, zbrana okoli J. Pollaka, v svesti si svoje krivice, je omestila lovalne naskuse zaorčiti občni zbor delničarjev in se uvarila načrtno sredstvo, koje pozna danes samo italijanski fašizem: nožne vrste delavcev iz tvornice J. Pollaka so zasledile že ob 7. uri zjutraj na dan 23. marca t. l. vse notrsne banke in prenečile so s hrabljalno silo dohod prave večine delničarjev v banko kakor tudi odvzelo občnega zbora v njej. Večina delničarjev je bila vsled tega prisilje-

na, da održi občni zbor v trgovski zbornici, kjer se je v prisotnosti notarja legalno konstatiralo nasilje skupine, zbrane okoli intimusa dr. Šusteršiča, in kjer se je izvolil nov upravni svet, katerega sestava jamči za poslovanje v korist večine delničarjev, ne pa predvsem v korist dosedanjega predsednika upravnega sveta Jana Pollaka. V upravni svet se je sprejel celo tudi ta poslednji kot posestnik večjega števila delnic banke, da nikdo ne bi mogel insinuirati novemu upravniemu svetu, da le-ta hoče delovati brez kontrole in na škodo manišine.

Razen tega so zastopniki večine delničarjev še 23. marca t. l. vložili prošnjo na deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, da se dosedanjemu upravniemu svetu zabrani provesti povišanje delniške glavnice za Din. 2.500.000 do izrednega občnega zbora delničarjev, ki se ima sklicati v teku 30 dni, in kolega sklicanje je zahteval zastopnik večine z doleženim dnevnim redom že na seji upravnega sveta 19. marca t. l.

Vse to gg. ministri se je moglo dogoditi v državi, ki ima svojo ustavo in svoje zakone kakor tudi oblast, da štiti pravice državljanov! Vsled navedenih deistev dovoljemo si staviti na g. ministra trgovine in industrije kakor tudi na g. ministra notranjih del sledeča vprašanja:

1.) Kako se je moglo ministristvo trgovine in industrije informirano samo od strani manišine delničarjev in ostalih na Slov. eskomptni banki interesiranih skupin, zbranih okoli intimusa in izdajalca naroda dr. Šusteršiča, in ne poznavačih faktični položaj vmešati se v odlok br. IV/1470, od 22. marca t. l. v pravnomočne razmere delničarjev denarnega zavoda, vzlic temu, da ministristvo do tega kot administrativna oblast ni imela nikake pravice:

2.) kaj misli g. minister trgovine in industrije odrediti in katere predloge bode stavil narodni skupščini, da se v bodoče obvaruje legalne pravice večine delničarjev proti nelegalnim sklepom manišine delničarjev dotične delničarske družbe, v kateri upravni svet predstavlja samo še zastopstvo manišine delničarjev, in kaka navodila bo dal g. minister notranjih del podrejenim mu oblastim, da bodo v bodoče preprečevale organiziranje delavcev — proletarcev, odvsičnih od svojega gosnoderja kralja in v bande, ki navzlic vsem javnim in privatnim pravicam državljanov naše kraljevine in brez obzira na državne oblasti z hrabljalno silo onemogočujejo državotvornim nadnikom naše kraljevine izvrševanje njihovih pridobljenih pravic nasproti ljudem, ki jim zabranjujejo izvrševanje teh pravic in ki so razven tega znani kot pristaši izdajalca in agenta Habsburgovcev!

Človek bi ne verjel lastnim očem! Preko tri leta so minula, odkar smo si po tolikih stoletjih suženstva, po tolikem trpljenju naših političnih preganancev ustvarili svojo lastno državo koncem oktobra 1918. leta. In v tistih dneh je dotodani pogotek in tiran dr. Šusteršič skrival v avtomobilu pobegnil čez mejo, da se ogne sovraštvu zatiranega naroda, katerega je hotel prodati radi svojih megalomanijskih sni nenasičnemu molohu pangermanstva, ki je svoj »Drang nach der Adria« hotelo udeistvovati potom degenerirane dinastije Habsburžanov, in preko mrtvega telesa izmučenega slovenskega naroda! Večkrat smo bili obveščeni, da dr. Šusteršič tudi zuna naše kraljevine ne miruje, da je tudi tam ostal neizprosni sovražnik za nas edino rešilne ideje Jugoslovanstva in da tam v sporazumu s Habsburžani kot njihov agent ruje proti naši mladi stavbi, zoraeni s tolikim trpljenjem in na tleh, prenojenih s krvjo stotisočev naših najbohiših bratov! In misli bi človek, da se mora vsak pošten Slovenec s studom obrniti od izdajalca lastnega naroda in da je vpliv dr. Šusteršiča vsaj v notranosti naše nove domovine za vedno zrušen! Daleč od tega: seme sejano od dr. Šusteršiča kliče in rodi sadove! On je šel, toda zapustil je med nami verne svoje politične somišljenike in enicone, ki žive in delujejo v njegovih idejah, po njegovih smernicah in z njegovimi cilji, in ki nikakor nočejo prilagoditi novim

razmeram navzlic naporom v lastni stranki nasprotne jim struje, katera, verna načelom nepozabnega našega prvoborca dr. Kreka, dobro poimuje, da še tako iskrenemu verskemu prepričanju jugoslovanskega državljan — Slovenca nikakor ni zvezda vodnica sanjarenje o habsburški moči in deveti deželi, ampak da se to versko prepričanje more prav dobro spraviti v sklad z zadevnim in iskrenim Jugoslovanstvom! Izrabljalo momentano neurejene razmere v naši državi, izteguje hidra svoje glave: pristaši dr. Šusteršiča prehaajo v ofenzivo!

Dobro vedoč, da jim je jaka ekonomska organizacija najboljša opora za izvršitev svojih namer, izbrali so si topot kot cilj »Slov. eskomptno banko!« Ena njihovih trdnjav, zgrajenih še od dr. Šusteršiča, je bila na tem, da pade in preide v narodne in napredne roke. Tu pa si je gospoda izmislila jezuitsko sredstvo, da obvaruje trdnjavo pred padcem.

Pridobila je »Jugoslovensko Unionsbanko« in »Slovensko banko« v Ljubljani na svojo stran, da posodi skupini dosedanjega predsednika »Slov. esk. banke« Jana Pollaka firmo proti malim koncesijam, — Jan Pollak na se je v zadnjem momentu peljal v Beograd, da tam potom svojih zaupnikov doseže pri Ministristvu Trgovine in Industrije potrditev od strani Pollakove manišine sklenjenega preklica občnega zbora banke od 23. marca t. l. na katerem bi nova večina naprednih delničarjev, ki je položila za občni zbor nad 27.000 delnic, torej nad polovico cele glavnice in trikrat več kot Pollakova skupina, obračunala s staro upravo banke. Ministristvo Trgovine in Industrije, zlorabljen od Polaka in enostransko informirano, odločilo je v prid pristaši dr. Šusteršiča — izdajalca naroda in proti zakonu in proti moralnemu redu!

Nezaslišana predrznost je bila to od Pollaka, ki se je kot nositelj mentalitete: »Srbe na vrbe!« podal v Beograd in tam iztisnil od neinformiranega trgovskega Ministristva nezakonito odločitev! Še žalostneje na je, da so mu pri tem delu za ohranitev in okrepitev Šusteršičeve trdnjave pomagali ljudje, od katerih tega nikdar ne bi pričakovali: kakor čujemo, se je za Pollaka eksponiral v Beogradu tudi g. Avgust Praprotnik, ki je za borih par grošev, ki bi jih protidržavna Pollakova skupina političnih pristašev dr. Šusteršiča naklonila potom participacije na »Slov. esk. banko« »Jugoslovanski Unionsbanki«, ko feravnatelj je, pozabil na to, da se ima ravno malši struji v demokratski stranki mnogo zahvaliti in ki je iz-zgoli denarnih interesov vrgel markirano politično prepričanje v koruzo! Toda Pollakova skupina ni operirala samo z lahko kavalerijo: streljala je pri svoji ofenzivi tudi s težko artilerijo! Zlorabila je celo osebo kralja, namestnika gosnoda Ivana Hribarja, ki se je tačas mudil službeno v Beogradu; informirala ga je enostransko tako, da se je celo kralj, namestnik g. I. Hribar zlorabil od Pollaka eksponiral za njega v dosego njegovih ciljev!

Nova večina delničarjev »Slov. eskomptne banke« je navzlic nezakonitim sklepom in odlokom in navzlic delavcem iz tovarne Pollaka, ki so na njegovo komando z branhilajno silo hoteli preprečiti justifikacijo dosedanjega režima v banki, održata napovedani občni zbor 23. marca t. l. na katerem je iztrgala upravo zavoda iz rok Šusteršičancev in jim dala v njej le tiste manišinske pravice, ki jim gredo v razmerju njihove posesti delnic zavoda!

Delegat Ministristva Trgovine in Industrije načelnik g. Radosavljevič, ki je dospel 23. marca v Ljubljano, da preišče celo afero, se je vrnil v Beograd in prepričani smo da bo na osnovi njegovega objektivnega poročila Ministristvo Trgovine in Industrije kot administr. oblast preklicalo svoj nezakoniti odlok o privatno-pravnih odlokih delničarjev Slov. eskomptne banke!

Gospoda ministra trgovine in notranjih del bodeta, natančno in objektivno informirana o aferi Slovenske esk. banke, vedela točiti lufluko od pšenice! Mi na lih pozivamo s svoje strani naienergičneše, da v pomirjenosti in v interesu zaupanja v ustavo in zakone naše kraljevine ukreneta vse potrebno, da se silčno ofenzive protidržavnih in z njimi ličiranih elementov za vso bodočnost onemogočijo.

Nova, moderno urejena tvornica izdeluje zrcala raznih oblik in velikosti od najprostejših do najfinjših. Ima na izbe-ro kristalno steklo (brušeno) v poljub-nih vzorcih za opremo pohištva, za na-pise trdk in varnostno steklo za vrata.

MARIBOR
Vrbanova ul. 1
Brzlojav:
KRISTAL, MARIBOR.

„KRISTAL“

družba z o. z., tvornica ogledal in brušenega stekla

MARIBOR
Vrbanova ul. 1
Telefon
štev. 132.

Prevzema izdelavo vlaganja brušene-ga stekla po različnih vzorcih v me-denino (Messing) za vrata i. t. d. i. t. d.
— Poškodovana zrcala se prevzemajo v popravilo. — Postrežba solidna in točna. — Zmerne cene. —

Iz Havre v Ameriko
samo 6 dni.

Edina najkrajša črta preko Havre in Cherbourg v New York.

Predprodaja ladjskih listov in železniških vozniških listov sosednih držav in vsa pojasnila v potovalni pisarni

Ivan Kraker, Ljubljana
Kolodvorska ul. 41
nasproti glavnega kolodvora.
Oglasite se vedno v naši pisarni. 9278

STROJNIK

na bencinske lokomotive, stavbene stroje in za vzdrževanje strojev v tovarni, sposoben za različna popravila (tudi pri ognju), se išče. Zmožno sile: stalno delo.

„SLOGRAD“

slav. gradb. in ind. d. d. Ljubljana - Šiška (tovarna Keršč). 2265

Proda se posestvo

obstoječe iz 4 gozdov, lepih sadonosnikov in vsega kar stoji in leži; voda pri hiši, vse v dobrem stanju. Hiša stoji pri farni cerkvi, 5 min. oddaljeno od železniške postaje. Cena K. 1.000.000. Vpraša se pri g. Josip Kisel, Loka 41 pri Zidanem mostu. 2247

Prodaja na primerna odplačila!

Amerikanska trdka

„SINGER“ živalni stroji
Bourne & Co, New York

Je razširila svoje delovanje v državi SHS ter je v stanju prevzemati vse v to spadajoče posle kakor: urejevanje tvornic s specialnimi „Singer“ živalnimi stroji vseh vrst s električnim pogonom; poleg tega ima v zalogi vse vrste strojev za obrt in industrijo kakor tudi za rodbinsko porabo.

Podružnice: Ljubljana, Selenburgova ulica 3
in v vseh večjih krajih države SHS.

Mehanična delavnica za popravila povečana.

Medić, Rakovec & Zankl

preje A. Zankl sinovi.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. D. z. o. z. Skladišče: Novisad.
Brzlojav: Meraki, Ljubljana. Telefon: 64.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, ple-skarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

„MERAKL“. Lak za pode. „MERAKL“. linoleum lak za pode. „MERAKL“. Emajlni lak. „MERAKL“. Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Pridružim se

solidnemu, iz obstoječemu - podjetju -

s 100.000 K. event tudi z več. Ponudbe pod „Merkur 2191“ na upravo Slov. Naroda. 2191

Bankam in kapitalistom, intere-siranim pri pasivnih lesnih indu-strijah, veleposredstvih i. t. d. se priporoča zazaupna mesta izvrsten

širokounjak.

teoretično in praktično v lesni industriji in trgovini ter v vseh panogah kmetijstva popolnoma izvežban, z bogatim iskustvom, bil 17 let samostojni ravnatelj in prokurist, več slovenskega, sr-bohrvatskega in nemškega jezika. Najbolja spričevala in reference. Cenj. ponudbe pod: „Direktor 1922/2185“ na uprav. Sl. Naroda.

JUGO-AUTO

družba z o. z.

Trgovina z motornimi vozili, kolesi in njih deli, autotaksa, garaže in mehanična delavnica. Obratni prostori zašasno Poljanska cesta št. 3. Po dovršitvi adaptacijskih del, se preseli družba v lastne prostore Dunajska cesta št. 36. (vis - a - vis mitnice.) Proseč naklonjenosti tudi v novem podjetju, zagotavljam najsolidnejšo postrežbo ob brezkonkurenčnih cenah in beležim z' odličnim spoštovanjem

Karel Čamernik.

JUGO-AUTO

družba z o. z.

otvorila v začetnih prostorih, Ljubljana, Poljanska cesta št. 3. trgovino z motornimi vozili, kolesi in njih deli, pneumatiko, benci-nom, oljem, mehanično delavnico, garaže in autotakso. Podjetje raz-polaga s prvovrstnimi strokovnimi močmi in nudi za vsako delo, popolno jamstvo. Proseč naklonjenosti, zagotavlja družba ob brezkonkurenčnih cenah najsolidnejšo postrežbo. Po dovršitvi adaptacijskih del se preseli družba v svoje lastne prostore v Ljubljani, Dunajska cesta št. 36. (vis - a - vis mitnice)

Jugo-Auto družba z o. z.

Skladišče bakra
ZUGMAYER I GRUBER

d. d. za promet s kovinami

se nahaja sedaj v lastni zgradbi

Telefon št. 2681

Starčevićev trg 12. ZAGREB

Brzlojav: Zugmayrgruber Zagreb

Največje tuzemsko skladišče bakrene pločevine, bakra v kosih, kotlov, kolotov, cevi, šipk, zakovic, polupredelane šolje za rakijske kotle in kotle za pranje, kadice.

Elektrolitno bakrena žica, strojalke za vinograde, aviačene cevi, šlaglet itd.

Poznano najboljši bakreni proizvodi. Zamena robe za stari baker. Samoprodaja bakrenih protz-vodov tvornice GEORG ZUGMAYER & SÖHNE, WIEN-WALDEGG. 2090

Zavarovalnica in pozavarovalnica
„TRIGLAV“

ustanovljena po Slovenski banki v Ljubljani, Jugoslovanski banki v Zagrebu, Beogradu in New Yorku, Živnostenski banki v Pragi, jugoslo-vanski veleindustriji i. t. d.,

ZAVARUJE

po najugodnejših pogojih proti škodam vsled požara in proti transportnim ško-dam ter prične v najkrajšem času tudi z zavarovanjem škod vsled vploma, neugod, razbitja šip, toče, zaklenitve jamstva in obemaga.

Generalno zastopstvo za Slovenijo:

Ljubljana, Selenburgova ul. 5/L, pri Pokrajinski zvezi hišnih posestnikov.

Zastopstva v vseh večjih mestih Slovenije.

Sprejema zanesljive in spretno zastopnike.

Sedež društva: BEOGRAD.

Poslovno ravnateljstvo: ZAGREB.

Predno sklenete zavarovanje vprašajte za pogoje in tarife pri tej domači zavarovalnici.

PREKO USKRSA

ABBAZIA

U PUNOM PROMETU

60 HOTELA, PANZIONA, SANATORIJ OTVOREN
DOPUNA OPSKRBA INCL. SOBA OD 20 LIRA GORE.

Casino des Etrangers

~ KURSALON QUARNERO ~
~ THEE DANSANTE ~ ~ SOUPER DANSANTE ~

ŠPORT MAČEVANJE ZABAVE
PROSPEKTE I UPUTE ŠALJE BESPLATNO RAVNATELJSTVO
LJETOVALIŠTA (KURDIREKTION) U ABBAZIJI.

Delniška glavica:
K 20.000.000—

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Rezervni zaklad:
K 6.500.000—

PODRUŽNICE:
Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec.

LJUBLJANA, Selenburgova ulica št. 1.
Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

TELEFONI št. 146, 458.
Brzlojavke: ESKOMPTNA.

Absolventinja
g. tečajja išče službo v kakšni pisarni. Večja je strojepljiva in slovenske korespondence. Gre tudi 1 mesec brezplačno. Poslovne uprave Slov. Nar. 2236

Absolviran
pravnika
s tremi izpiti, spreten stenograf, želi primerne službe. Dopisi pod „Marec 225“ na upravo Slov. Naroda. 2250

Proda se
ženski šivalni stroj, dobro ohranjen. Merješič, trgovina, Medvode. 2276

Ceno na prodaj
2 omari, žimnica, velika preproga. Gospodarska cesta 16, dvorišče. 2315

Proda se
večja množina slame. Vpraša se pri g. Matija Knapič, Strazišče pri Kranju. 2292

Proda se
več dobro ohranjene ženske obleke. Streliška ulica 32, I. 2273

Premog in cement
prodaja najcenejše H. Petrič, Ljubljana, skladišče Balkan. 2262

Bančni uradnik
išče prazno sobo za takoj. Plača dobro. Ponudbe pod „Bančni uradnik 2321“ na upravo Slov. Naroda. 2321

Proda se hiša
v Ljubljani za lokalom za gostilno, ev. trgovino. Vpraša se: Hradeckega vas šte. 48. 2328

Kontoristinja
23 let stara, štetno trgovsko prakso, zmožna vseh pisarniških del, išče stalno popoldansko namestitev. Ponudbe pod „Stalno 350—2349“ na upr. Slov. Naroda. 2349

Proda se klavir
v dobrem stanju za 8000 D. Ponudbe pod „Klavir 2500“ na upravo Slov. Naroda. 2346

Prodaja.
Prodajo se radi premembe obratovanja razven mnogo drugih jako dobro ohranjenih predmetov posebno: ca. 20 zračnih lop, ca. 40 postelje, ca. 50 posteljnjakov, ca. 40 visokih omar, ca. 15 kapejev, ca. 50 omar s predali, ca. 25 stolov naslanjajev, ca. 35 nočnih omar, ca. 30 umivalnih miz. — Stoli in mize. — Oprava se odda loko Bled proti takojšnjemu plačilu in odpravi. Ponudbe do 15. aprila t. l. na Solsko zdravišče Rikli na Bledu. 2345

Avto
benzin, pnevmatika, olje, mast, vsa popravila in vožnje. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi Jugo-Avto d. z. o. z. v Ljubljani. 2319

ODON KOUTMY-JUBOGAN
KOLVOVOSTRAJNA ULICA PRAG
SONLNI JEREMI
USNA VELIKOVOSTRAJNA
TEHNIČNE POTREBNOSTI
SAGRAJENJE STROJNE

Pozor! Pozor!
Najboljši jugoslovanski eternit, asbestni škrlj je „Salomit“ iz najboljšega splitskega cementa. Znamka „Saloma“ od „Spalato“ d. d. portland-cementa, Split. Glavna zaloga za Gorenjsko: Frano Doleno, Kranj. Ponudbe na zahtevo takoj.

Pozor gostilničarji!
Cast mi je objaviti, da sem s podporo slovečega vinogradnika g. Markota Stojčiča iz Šibenika otvoril veletrgovino samo prvovrstnega, pristnega belaga in črnega dalmatinskega vina ki ga oddajam toliko po cele vagone, kakor posamezne posode, iz moje kleti v Spodnji Šiški, Kavškova cesta 255 ali pa franko brod Šibenik ali Bakar po konkurenčni nizki ceni. Pisarna je v Ljubljani, Gosposka ulica 3, restavracija „Zlatorog“.
Za obilna naročila se priporoča s odličnim spopostavljanjem

Najstarejša slovenska pleskarska in ličarska delavnica

IVAN BRICELI, Dunajska c. 19, se priporoča. Izvšitev točna, cene zmerno. 1001

Urarske furniture
(potrebščine) orodje, ure ter amer. duble blago, samo na veliko. — Rudolf PICK, Zagreb, Hlica 47.

Tovorne automobile
s polnimi gumastimi obročji za poslovanje a metla išče tt. R. Forempoher i drug, Bakar, telefon: št. 14. Brzjavlj: Forempoher — Bakar. 2208

Zelenjava
solata, fižol, kumare, itd. se dobi pri „Vrt“, Džamonja in drugovi, družba z o. z., Maribor. 2151

Testone
zdrave lepe ravne ali bukovne suhe deske 22—25 mm kupim takoj. Ponudbe pod „Testone 2197“ na upravo Slovenskega Naroda. 2197

Pisalne mize
(amerik. Rouleaux), hrastov les, nove moderne mize, se prodajo ugodno. Ponudbe pod „Rouleaux 2216“ na upr. Slov. Naroda. 2216

Zidano poslopje
(v ploščini od 200 m² dalje), ki se da preurediti za mehanično delavnico, se išče za nakup ali za prot. najemninu v sredini mesta ali tudi okoli. Ponudbe pod „Mehanična delavnica“ na Aloma Company d. z. o. z. Ljubljana, Kongresni trg 3. 1720

Ne mečite stran reznic
(britvice) raznih sistemov (Gillette, Mem itd.), ker jih sprejema v brušenje z električ. obratom drgnerja „Adrija“ B. Čvančara, Ljubljana, Selenburgova ul. 5. Brušenje stane za komad K 220 2015

LOKAL
(prostor) za trgovino na deželi ali v mestu vzamem v najem eventualno primerno hišo kupim. Ponudbe pod F. C. poštnoležeče Medvode.

Kontoristinjo
event. tudi začelnico, katera razume nemško in na pisalni stroj ter nekoliko korespondence, sprejme ljubljanska tiskovna. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe pod „Korespondenca 2243“ na upravo Slov. Naroda. 2243

Kupi se hiša
v bližini kolodvora v Ljubljani, v kateri bi bilo mogoče privediti skladišče in pisarno. Obenem se prodaja oziroma začenja za zgornjo veliko trgovsko hišo v predmestju Ljubljane, v kateri bi bilo stanovanje in trgovski lokal takoj na razpolago. Ponudbe pod „Ugodnost — 2205“ na upravništvo Slovenskega Naroda. 2205

Tovarna lesnih izdelkov
išče proti dobri plači stolarje za izdelovanje navadnih stolov ter samostojnih mizarjev. Ponudbe pod „Stolarstvo v hiši 2198“ na upravo Slov. Naroda. 2198

Klaviirje
opisane in popravljene ter gre tudi na delo. — J. Povše, Ljubljana, Tržaška c. 45.

„Tribuna“ tovarna drokoles in otroških vozilov.
Najcenejša dvokolesa in otroški vozilki raznih modelov. Sprejemo se tudi dvokolesa in otroški vozilki v polno prenovno, emažiranje z ognjem in ponikanje. Ljubljana, Karlovska cesta 4. Zvonarska ulica 1. 2120

Kupijo se
stara, tudi pokvarjena dvokolesa, šivalni in drugi razni stroji, motorji etc. F. BAJTEL, Ljubljana, Zvonarska ulica 1. 1127

Prva jugoslov. barvarila, krznarstvo in strojarnica
P. Semko, Ljubljana, Glince 230. Sprejema lističe kože v barvo kakor vsa v to stroko spadajoča dela. Delo prevzemam v trgovini čevljev Gradsko št. 10. Kupujem kože divjačine.

Dr. Ing. Miroslav Kasal
oblastveno poverjeni stavbni inženir in mestni stavbenik
Ljubljana, Gradsko št. 13. Stavbno podjetje in tehniška pisarna za beton-ske, železobetonske in vodne zgradbe, arhitekturo in vsakovrstne visoke stavbe. — Projektiranje.

V sakovrstne obleke kemično čist in barva v vseh nian-sah tovar-na:
Jos. Reich, Ljubljana. Sprejemališče: Selenburgova ulica št. 4. Podružnice: Maribor, Zagreb, Kočevje, Novo mesto.

Trgovina z železnino „pri Zlati lopati“
Eriavec & Turk (prej Hamerschmidt) Ljubljana, Valvazorjev trg 7 nasproti križevniški cerkve. Zaloga cementa in karbida.

Ludwig Hinterschweiger & Co
Maschinenfabrik u. Eisengiesserei G. m. b. H. Lichtenegg bei Wels. O. Oestr. Specialität: stroji za opekarnice ter kompletne opreme za opekarnice in tvornice za glinasto blago, kamnolomno in kompletne naprave za napravljanje gramozu in peska, transportne naprave: prenosne naprave na vrvi in verige, riže na vrvi, rančne naprave, krožni transporterji, viseča železnica, naprave za polnjenje kotlov s premogom, elevatorji itd. Stroji za dvigavanje bremen: škripci, navoji, graniki, dvigala, naprave za prekladanje za kosovno in množinsko blago, vrtli in stroji za tapravljanje blaga, rančni navoji itd.

Oprema za steklarstvo:
oblike za prečeno, pihano in strojno blago stroji za kompletne brusilne naprave, armature za peči in orodje za vso steklarstvo in dastrijo.

Gostilna „Gorenjka“
Rožna dolina št. 107. toči fino rdeče vino po 24 K liter, Dalmatince po 28 K liter. Razna bela vina po kakovo-si 2322

Trstije za strope
izdeluje in prodaja na debelo in drobno po najnižih cenah. Pri večjih množinah znaten popust. — Anton Steiner, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo. 2128

Iščem izarjenega ključavničarja
v stavbni stroki, kateri bi bil zmožen voditi večjo ključavničarsko delavnico. Ponudbe pod „Ključavničar 2218“ na upravo Slov. Naroda. 2218

KLET
ali skladišče za vino se išče proti najemninu. Ponudbe pod „Klet 2244“ na upravo Slov. Naroda. 2244

G. F. Jurasek
opisane glasovne v Ljubljani Wolfova 12.

BRITVE
lasostrižnike, brivene aparate in razno nožarsko in galanterijsko robo razpoloža na veliko in na drobno po čudovito nizkih cenah veletrgovina in raz-rošiljalna R. STERMECKI Celje št. 306. Slov. Zahtevajte ilustro-vani cenik. Kar ne uga se zamenja ali vrne denar. 1891

Sprejme se takoj
ali po dogovoru pridna poštna in zanesljiva kuharica k trgov. rodbini Ravnotam se sprejme hišna za vsa domača dela. Ponudbe pod „D — 2293“ na upravo Slov. Naroda. 2293

Vreče
pred vsem male vojaške, kupi vsako množino Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12. 2253

Stavbni inženir
absolvent dunajske tehnike išče mesto pri stavbnem podjetju. Ponudbe s ogoji pod „I. maj 2096“ na upravo plov. Naroda. 2096

Jšče se mlinar
za vodni mlin, obenem sposoben kle-sati kamene in obnavljati drvene poprav-ke. Ponudbe na Brača Ružič, Sto-lac, Hercegovina. 1729

Ne zabite „Keks“
Vidic, Jesenice, Gorenjsko.

Srečke
državne razredne loterije I. razred, 4 kolo bodo za prodajo gotove 20. maja t. l. Kdor bi jih rad v preprodajo ali jih želi kupiti zase, naj se obrne za prospekt na mojo poslovnico v ulici kneginje Liubice 16. — Glavna pooblaščenka kolekcija Drag. R. Kolaković, Beograd. 2183

la Portland cement dalmatinski proizvod
na vagone pri tt. R. Forempoher i drug, Bakar. Telefon 14. Brzjavlj: Forempoher.

Razglas.
Carinski predsednik Kosta M. Ivanović obvešča s tem, da je prenesel svojo pisarno v postore Medn. trg. šped. i sklad. del. družbe Orient, pod. Ljubljana ul. št. 2. tel. 463. Sprejme vdelo: deklariranje blaga na račun strank, reklamacije po svih carin-skih kazenskih zadevah, kakor tudi restrigiranje pogrešnih plačanih carinskih pristojbin.

2. april! 2. april!
Otvoritev!
ob 7. uri in 9. uri zvečer.

Prvo slov. društvo kinonastavljencev za Slovenijo naznanja cenj. občinstvu, da otvori z 2. aprilom t. l. svoje veliko in moderno urejeno kinopodjetje

„KINO TIVOLI“

katero bode skušalo ustreči vsem željam cenj. posetnikov. Podjetje si je nabavilo najboljše filme ter naročilo stalni prvovrstni orkester, kar znači ogromne izdatke, katerim se vodstvo ni hotelo izogniti ter sklenilo raje opusti kričečo drago reklamo na plakatih, kar blagovolji cenj. občinstvo vpoštevati, da vam bodo tudi brez kričeče reklame na razpolago vedno le prvovrstni sporedi. Na opetovane prošnje in želje v Ljubljani blivajočih Srbov in Hrvatov ter z ozirom na najbolj priloznostno zblizanje jezikov kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, je sklenilo vodstvo pod-jetja igrati prvi dan novega sporeda v originalnih hrvatskih napisih. Za obilen obisk se priporoča vodstvo „KINA TIVOLI“.

AUTOMOBILI
Glavno zastopstvo
O. ŽUŽEK, Ljubljana,
Sodna ulica 11 Telefon Interurb. 461
ima nekaj prvovrstnih osebnih avtomobilov svetovno znane, priljubljene Type „IC“ 9/24 PS po originalnih tovarniških cenah promptno oddati. 2329

Kr. zemaljsko lječilište Zopusko,
saisona od 1. svibnja do 30. rujna.

Indikacije: Reumatične i ine upale zglobova i mišićja, ulozi, neuralgije, nav-lastito ischias i ženske bolesti. Blatne i bistre kupke, masaža i Zanderova dvorana. Radioaktivitet vrela u velikom stepenu znanstveno dokazan. Temperatura vode 59° C. Zgrade i stanovi prošireni i temeljito preuredjeni. Sagrađen novi veliki puži-dom za preko 200 osoba. Ugodno blago podneblje. Železnička stanica pruge Karlovac — Caprag, pošta, brzjav, telefon i javna tje-karna. Krasne šetnje, koncerti, tombola, vojnička glazba. Radi navale gostiju potrebno je za lipanj, srpanj i kolovoz sobe unapred naru-čiti. Prospekte i nužne upute daje besplatno

Ravnateljstvo kr. zemaljskog lječilišta.

Otvoritveno naznanilo.
Tvrđka V. Tratnik & Comp. daje slavnemu občinstvu vljudno na znanje, da je otvorila 1. apri-lom t. l. v Ljubljani, na Sv. Petra cesti šte. 25. trgovino s špecerijskim, kolonijalnim in delikatesnim blagom. Točna postrežba in solidne cene so zajamčene.

Gradbenega tehnika

mlado silo, iščemo za čim prejšnji na-
stop. Ponudbe s pričetki in naznaki
plače na E. Gollu, gradbeno podjetje
Ljubljana, Vukovar. 2258

Vrtnarskega pomočnika

za zelenjadni vrt sprejme takoj državno
zdravilišče v Topolšah. Stanovanje
in hrana v zavodu. Plača po dogovoru.
2277

NAZNANILO.

P. n. občinstvu v ljubeznivo naznanjam, da sem pričel s obratovanjem knjigo-
goveskega obrta. Izvršujem vsakovrstno vezavo knjig — protokolov, šolskih ter
pisarniških map, raznih fasciklov, vsakovrstnih šatuj, šenskih ročnih torbic,
listnic (visitice) i. t. d.
Vsa dela izvršujem od najpreprostejših do najfinišnih izdelave, popolnoma
po naročilu.
Za obilna naročila se priporoča

Herman Zupan, knjigovez
Mestni dom

2217

Jakob Kohn i sin d. d.

Brod na Savji
veloprodaja žganja in žganih pijač.
Ustanovljeno l. 1866. Brz.: Alkohol Savabrnd. Tel. 138.

Parna destilerija, tvornica
esenc ter eteričnih olj.
Skladišče neotrovnih barv. **Zahtevajte cenike!**

Ustanovljeno leta 1896. Ustanovljeno leta 1896.
Mednarodni transporti

Antonio Biancheri & Comp.
Postojna

Centrala: Ponteba.
Podružnice: Postojna (Poštni predal 17), Villach (Poštni predal 51)
Agenture: Prestranek, Trbiž, Arnoldstein.

— Odprema vsake vrste blaga. —

Specijalna odprema živil, žive in zaklane živine v katerikoli kraj.

Modni salon damskih klobukov

Iva Siler, Ljubljana Kongresni trg 6.
se priporoča z najsolidnejšimi cenami. Sprejema vsa popravila,
tudi prelivanje moških klobukov in slamnikov. 1707

I. WANEK, Ljubljana

Sv. Petra c. 19

sprejema razno kožuho in v šrambo čez poletje. Nadalje spre-
jema lisiče kože v barvo in vsakovrstno divjačino v strojenje.
Izvršuje vsa v to stroko spadajoča popravila kakor tudi vse
vrste civilnih in uniformskih čepic.
Velika zaloga klobukov, gasilskih čepic in gasilskih potrebščin.
2099

Prva ljubljanska preoblikovalnica

slamnikov za dame

Barborič - Završan, Ljubljana, Mestni trg 7,
ima najnovejša modela, po katerih se preoblikuje. — V zalogi okrašen
in prazni slamniki. 1852

Kostanjev les

prosto vagon in večje množine v gorzu kupi J. Pogačnik, Ljub-
ljana, Dalmatinova ul. 1/1. Posredovalci se dobro plačajo.

Avtomobil

znanka „Opel“, 5—12 HP, 3—4 sedeži, skoro nov, se čisto prodaja.
Oglede se pri P. Škafar, Rimskoga ceste št. 11. 2206

Za nakup manufakturnega blaga se priporoča
občeznana trdka
R. MIKLAUC, Ljubljana,
Lingerjeva ulica, Mestni trg, Pred škofijo.

Naročite takoj!

Ljubljanski Zvon
za leto 1922.

Pod novim uredništvom pesnika Fr. Albrehta je letošnji letnik jako zanimiv in
informativen. S tretjo številko ka izredno zanimiv zgodovinski roman,
ki izkazuje iz arhivskih virov življenja koroških Slovencev.

Naročnina za celo leto znaša 60 dinarjev in se polija na
Tiskovno zadrugo v Ljubljani, Prešernova ulica.
Dobi se še letnik 1921 (50 Din.) letnik 1920 (30 Din.) in letnik 1919 (30 Din.)
Poština za vsak letnik 5 Din. 2024

Jugoslovanska banka d. d.

Deln. glavn. K 200.000.000—

Centrala v Osijeku.

Reserve K 50.000.000

Menjalnica v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 26.

Rupuje in prodaja devize in valute najhulantnejše. Obrestuje vloge na hranilno knjižico in na tekoči račun po najvišji obrestni meri.

Vajenci,

križevališariki, strugariki, livarsiki, zvonarsiki l. t. d.
se sprejmejo.

Vajenci je posebna šola za vajence, v kateri imajo oni, ki imajo potrebno pred-
zobrazbo, teoretičen in praktičen poduk.
Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani.

POZOR!

Po najnovejši modi izdeluje naj-
elegantnejše moške obleke, mo-
dni ateljeje

FRAN MALIS
diplomirani krojač

Ljubljana, Tržaška c. 29.

Dobili smo velike količine klobukov

znamenitih svetovnih izdelkov

pravih Borsalino, Antica casa, J. Hloka
sinova (Češkoslovaška) in volnenih raznih oblik
in barv.

— Prodajamo po najnižjih cenah na veliko. —

Glavni zastopnik za vso državo
KOSTA NIKOLIĆ I DRUG
BEOGRAD, Knez Miha'lova, št. 18.

Traži se

GOSPODJICA (otročka vrtnarica), koja govori njemački i svira
glasovir k dvoje djece, nadalje
SOBARICA koja govori njemačko i
DADILJA (deklica k otrokom) isto njemački govoreća k četvero
djece.

Ponudbe na: Ravatelj **Sohr, Sušine - Gjurgjenovao,**
Slavonija. 2186

Nove knjige

Tiskovne zadruge v Ljubljani, Prešernova ulica.

Dr. J. Tkar, Boj mednarodnih bolnikov. S slikami. Broš. 10
dinarjev, po pošti 75 p. več.

Dr. Fr. Geršič, Socialna zaščita dece in mladine. Broš. 10
dinarjev, po pošti 75 p. več.

Jos. Brinar, Zgodovina. Povest. Broš. 7 D, vez. 10 D, po po-
šti 50 p. več.

B. M. Barbusse-Dabuljak, Oganj. Vojni roman. Broš. 18 D,
vez. 22 D, po pošti 2 D več.

Fr. Zerkov, Povelj. Broš. 8 D, vez. 11 D, po pošti 50 p. več.
Čakarije Zbornik. Uredil dr. J. Glonar. Broš. 18 D, vez. 21 D,
po pošti 1 D več.

„Vulkanizacija“

oddelek tvornice „Vulkan“ v Kranju
naznanja

pričetek obratovanja

Oddelek je opremljen z najnovejšimi stroji in aparati pod vod-
stvom prvovrstnega strokovnjaka.

V popravilo sprejema avto-plašče in zračnice. Izvršujejo
se vsakovrstne reparature, pri katerih se rabi kvalitativno najboljši
materijal.

V zalogi dobro ohranjeni — popolnoma renovirani avto-pla-
šči dimen. 700/100, 800/100, 900/100, 1000/100, 1100/100, 1200/100, 1300/100,
1400/100, katere prodaja po najnižjih cenah

Pisarna v Kranju: ob Savskem mostu.
Telefon interurban št. 5.

Proda se

dobro ohranjeno žensko kolo. Po-
izve se v Novem Vodmatu, Društvena
ulica št. 43. 2235

Knjigovodja

samostojen, po možnosti trgovsko na-
obražen, se išče za takojšen nastop.
Oni, kateri so že delovali v trgovini z
deležnimi prideiki, imajo prednost. Pa-
nude pod „Energičen 2203“ na upravo
Slov. Naroda. 2203

Lesna eksportna veletrgovina
išče za takojšnji nastop

knjigovodkinjo

veščo dvojnega knjigovodstva in vsaj slovenske stenografije. Zna-
nje italijanskega ali francoskega jezika daje prednost.

Reflektira se le na prvovrstno moč!

Ponudbe pod šifro „Eksport“/2222 na upravo lista.

20 klavirjev pianinov in
harmonijev
Förster, Bösendorfer, Heitzman itd.
razstavljenih pri trvdki

ALFONZ BREZNIK
bivši učitelj Glas-
bene Matice Ljubljana, Kongresni trg 15.

Prodaja tudi na obroke. — Največja trvdka in izposojalnica v Jugoslaviji. —
Velikanska zaloga violin, vsega glasb. orodja, strun [engros detalj] in muzikalij

Svileni klobuki čepice in slamniki

najnovejših oblik v veliki izbiri po znano nizki ceni.

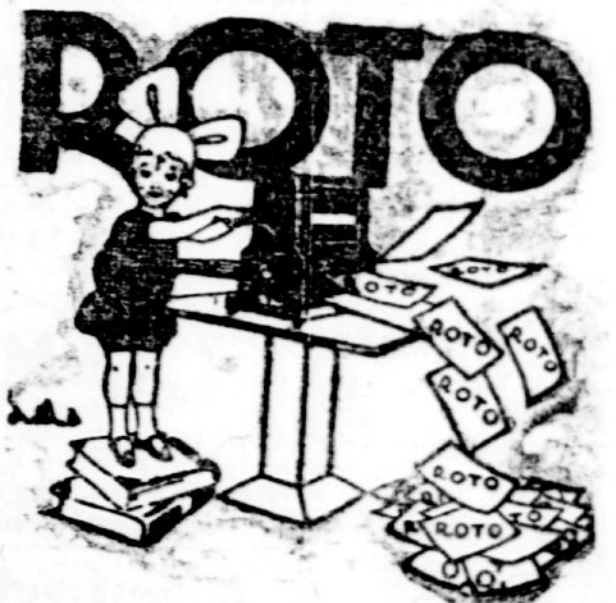
Modni salon Stuchly - Maške

Židovska ulica št. 3.

Sprejema se vsakovrstna popravila. — Žalati klobuki vedno v zalogi

Samorazpečava

se odda za vsako deželo kapitalno jakim firmam na trden račun.

Novi brserazmnoževalec vam tiska ponudbe, pisma, okrožnice
i. t. d. hitro in snažno brez dolge priprave. Najbolša kakovost. Naj-
priprostejše ravnanje. Prospekti in vzorci tiska brezplačno. Cyklop,
Bärobedaris - Gesellschaft, Wien II. Praterstrasse 60.

Modna trgovina

A. Sinkovic nasled. K. Soss
Ljubljana, Mestni trg 19.

**CENE ZNATNO
ZNIŽANE**

Parle — Pletenine
Rokavice, nogavice
Bluze, spod. krila,
predpasniki
Svila l. t. d.

Stroji za obdelovanje lesa. — Turbine. — Transmisije. — Armature in sesalke. — Zvonovi.

Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana.